

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

00.010/k

Külföldi hírek

budapest, 1981. szeptember 08.

kül.

k e d d

sk0001 4 230 mtik1001

várható események

1981. szeptember 8./mti/

- „ocean safari 81,, néven tiznapos nato haditengerészeti gyakorlat kezdődik az atlanti-óceán keleti térségében

- lagosban dél-afrikai csucstalálkozó kezdődik namibia kérdéséről

- labor day az usa-ban

- tokió: jkp nyilatkozat az usa-japán szerződés 30. évfordulóján

- szolidaritás kongresszus

kzs

cimzett: t társzám: 0, hirsám:27 , rovid cim: várható események
06.11 080981 0457

ve

-.-

sk0002 1 230 mtik1003

rövid hírek

bucetta

London, 1981 szeptember 8./reuter/- mohamed bucetta, marokkói külügyi és együttműködési államminiszter hétfőn hivatalos látogatásra Londonba érkezett, ahol tárgyal Margaret Thatcher, brit miniszterelnökkel és Lord Carrington, külügyminiszterrel.

dél-koreai - finn

Helsinki, 1981 szeptember 8./ap/- Nam Dük Ju, dél-koreai miniszterelnök hétfőn háromnapos látogatásra Helsinkibe érkezett. A dél-koreai kormányfő korábban Svédországban és Dániában járt,

horváth béla

Bukarest, 1981 szeptember 8. /mti/- meghalt Horváth Béla, a Kolozsvári Állami Magyar Színház színésze és rendezője. A romániai magyar színjátszás kiemelkedő egyéniségét 54 éves korában ragadta el a halál, a színház marosvásárhelyi vendégszereplése során. Kiváló színész, rendező, fordító, szövegkönyvíró volt, az erdélyi magyar kultúra nemes művelője.

gl pl
06.17 080981 0888

-.-

sk0003 1 230 mtik1004

mies

Bonn, 1981. szeptember 8. /taszsz/ - a neutronfegyver és a közép-hatótávolságú amerikai rakéták nyugat-európai telepítése ellen lépett fel Herbert Mies, a német kommunista párt elnöke a párt hannoveri tömeggyűlésén.

Mies hangsúlyozta: haladéktalanul meg kell kezdeni a nukleáris háború veszélyének csökkentéséről és a kelet-nyugati nukleáris fegyverkészletek korlátozásáról szóló tárgyalásokat. emlékeztetett

cl

arra, hogy a szovjetunió - szemben az egyesült államokkal - már készségét nyilvánította erre.

wr pl pk

06.35 080981 0551

-.-

sk0004 4 230 mtik1005

schmidt rómban

róma, 1981. szeptember 8. /mti/ - helmut schmidt nyugatnémet szövetségi kancellár pénteken rövid, hivatalos látogatásra rómba érkezik, jelentették be az olasz fővárosban. giovanni spadolini olasz miniszterelnökkel folytat tárgyalásokat elsősorban nemzetközi kérdésekről.

diplomáciai körökben úgy tudják, hogy az európai biztonság kérdései, a közel-kelet és a mediterrán térség problémái állnak a megbeszélések középpontjában. schmidt kancellárt hans-dietrich genschler külügyminiszter, valamint hans matthöfer pénzügyminiszter is elkíséri, akik olasz kollégáikkal találkoznak.

kir/fe ha

07.03 080981 0630

-.-

sk0005 4 230 mtik1006

jkp-nyilatkozat /1.rész/

tókió, 1981. szeptember 8. /mti/ - az amerikai-japán katonai szövetség felbontásáért, atomfegyvermentes, semleges és el nem kötelezett japán megteremtéséért szállt sikra a japán kommunista párt. a központi bizottságnak a san francisco-i különbéke - szerződés harmincadik évfordulója alkalmából kedden kiadott nyilatkozata emlékeztet: a második világháborúban győztes valamennyi szövetséges hatalommal való általános békerendezés, vagyis az amerikai katonai megszállás alatt élő nép óhajának teljesítése

el

helyett a josida-kormány 1951. szeptember 8-án különalkut kötött az egyesült államokkal, valamint 48, washington vezette más állammal és aláírta az amerikai-japán ugynevezett biztonsági szerződést is. ily módon nem a potsdami nyilatkozat szellemében cselekedett, hanem alkalmazkodott az ázsiai uralomra törő amerikai imperializmus érdekeihez. az 1960-ban „korszerűsített”, katonai szövetség a szigetország biztonságát és az ázsiai békét leginkább fenyegető tényezővé vált. ez kitetszik abból, hogy a szerződés értelmében az ország területén létesített amerikai támaszpontok két alkalommal - a koreai és a vietnami háború idején - az egyesült államok agressziójának kiindulási bázisul szolgáltak. mindez sötét szégyenfoltot hagyott a japán történelmében. /folyt./

fn/dm ha

07.16 080981 1319

-. -

sk0006 4 230 mtik1007

jkp-nyilatkozat - /2.rész./

a nyilatkozat súlyos döntései felelősségére figyelmezteti a szuzuki-kabinetet olyan időpontban, amikor a reagan-kormányzat baljóslatu erőpolitika alkalmazásába fogott. washington - állapítja meg - igyekszik az amerikai-japán katonai szövetséget a nato rangjára emelni, kieroszakolni az atomfegyverek japánba való beviteli tilalmának érvénytelenítését, a hadviselést tiltó békés és demokratikus alkotmány felülvizsgálatát, a szigetországnak a tengerentuli atomstratégiába való bevonását.

a japán kommunista párt e veszélyes, az ország népének biztonságát és szuverenitását, valamint a világbékét is fenyegető tervekkel szembeállítja programját. harcba szólítja az összes demokratikus erőt, hogy egységfrontot alkotva küzdjenek a nemzeti önrendelkezési jog és a béke védelmében, az atomfegyverek eltiltásáért, az általános leszerelésért, valamint az amerikai-japán szövetséget magában foglaló san francisco-i rendszer felszámolásáért.

fn/dm ha

07.18 080981 1003

ak

-. -

sk0007 4 230 mtik1008

guatemala - nagy-britannia - kapcsolatok /1.rész/

kaszab zsuzsa, az mti munkatársa írja:

guatemalaváros, 1981. szeptember 8./reuter/efe/ap/ - guatemala hétfőn megszakította a konzuli kapcsolatokat nagy-britanniával, tiltakozásul amiatt, hogy a brit kormány „egyoldalú döntés”, alapján szeptember 21-én elismeri belize /korábban brit-honduras/ függetlenségét. a szomszédos közép-amerikai ország viszont igyekszik megakadályozni belize függetlenné válását.

belize a xvii. század óta brit gyarmat és guatemala saját függetlenné válása, 1821 óta tart igényt a 23 ezer négyzetkilométernyi, 150 ezer lakosu, olajban gazdag területre.

1963. július 24-én guatemala megszakította a diplomáciai kapcsolatokat nagy-britanniával, tiltakozásul az ellen, hogy a brit kormány önkormányzati státuszt adott belize-nek. ekkor még, tekintettel a két ország élénk kereskedelmi kapcsolataira, a konzuli egyezmény továbbra is érvényben maradt. a probléma azonban sohasem merült feledésbe: a guatemalai rendszer többször tüntetően összevonta csapatait a belize-i határ mentén és a kérdés rendezésére irányuló nemzetközi erőfeszítéseket is következetesen bojkottálta.

belize függetlenné nyilvánításáról 1980. november 4-én hozott határozatot - a tagállamok túlnyomó többségének támogatásával - az ENSZ közgyűlése. guatemala még a határozat megszületése előtt tiltakozott a kérdés tárgyalása ellen.

kzs ha

07.57 080981 1420

--

sk0008 4 230 mtik1009

guatemala - nagy-britannia - kapcsolatok /2.rész/

- Londonban 1981. márciusában összehívták a három érdekelt állam képviselőit és a tárgyalásokon született egyezmény aláírásával látszólag rendezték a több, mint egy évszázados vitát. az egyezmény értelmében guatemala jogot kapott arra, hogy használja belize karib-tengeri kikötőit, megszerezte két sziget, ranguana és zapotillo tulajdonjogát, kiaknázhajta az ide tartozó tengerfenéket, olajvezetéket fektethet le belize területén, valamint kereskedelmi célból korlátlanul használhatja a szomszédos állam területét. ennek fejében azonban le kellett mondania területi követeléseiről.

del

a brit és a belize-i kormány ez év július 27-én londonban közös közleményben ismertette, hogy a brit parlament megszavazta az anglia utolsó közép-amerikai gyarmatának függetlenségét elismerő határozatot. a guatemalai kormány nem késlekedett a válasszal és még aznap közölte: nem utasítja el végleg e terület függetlenségét, de fenntartja „belize-zel kapcsolatos jogait„. a kormány - hangzott a nyilatkozat - megvárja a belize-i brit jelenlét felszámolását, hogy „megoldást találjon e problémára„.

a guatemalai kormány által hétfőn közzétett nyilatkozat belize-el és nagy-britanniával egyaránt megszakít mindennemű kereskedelmi, tranzit és légitforgalmi kapcsolatot. szeptember 14-ig minden belize-i köteles elhagyni guatemalát, bezárják a konzuli irodát mindkét országban, valamint visszahívják a londonban székelő guatemalai konzult is.

ugyanakkor londonban közölték: a korábbi brit honduras határa mentén továbbra is állomásoztatják a brit csapatokat belize függetlenségének biztosítása céljából.

kzs ha

07.59 080981 1683

-.-

sk0009 4 230 mtik1010

egyiptomi letartóztatások-pravda

moszkva, 1981. szeptember 8. /taszsz/ - egyiptomban módszeres leszámolás folyik a jelenlegi politikával szemben fellépő nemzeti-hazafias erőkkel - írja a moszkvai pravda a tömeges, másfélezer emberre kiterjedő egyiptomi letartóztatások kapcsán.

a hivatalos változat szerint az őrizetbe vételeket a vallási alapokon kibontakozott viszályok megszüntetésére fogantatosították. ugyanakkor betiltották a szocialista munkapárt lapját, az al-saabot, rajtaütöttek a nemzeti haladó párt főhadiszállásán, s olyan neves személyiségeket is letartóztattak, mint muhamed Abdel Szalam el-zajjat egykori miniszterelnök-helyettest, az egyiptomi-szovjet baráti társaság elnökét.

a hatóságok arra készülnek, hogy a haladó erőkre újabb csapást mérő törvényeket léptessenek életbe, amelyekkel el akarják fojtani az ellenzék tiltakozását. a nyugati és az egyiptomi sajtó néhány orgánuma ugyan „bomlasztó elemek fondorlataival„ próbálja magyarázni a nyugtalan helyzetet, valójában azonban az egyiptomi vezetés válságának logikus következményeiről van szó.

Uel

belpolitikai téren kairó politikája a nemzetgazdaság alácsúszásához, a lakosság életszínvonalának csökkenéséhez vezet; külpolitikai vonatkozásban a camp david-i különalku az izraeli agressziorral szembeni engedékenységet vonta maga után. mindez egyiptomot az amerikai imperializmustól való függőségbe sodorja. ebben a helyzetben egyiptomban mind gyakrabban jelentkeznek az elégedetlenség kézzelfogható jelei, s ezeket rendőri eszközökkel aligha lehet megszüntetni - hangsulyozza a pravda.

ti ai
08.01 080981 1597

-.-

sk0010 4 230 mtik1011

Labor day /1.rész/

washington, 1981. szeptember 8. /mti/ - több tízezer amerikai szervezett dolgozó vonult fel hétfőn new york-ban a reagan-kormány munkáellenes intézkedései ellen tiltakozó tüntetésen, amely amerikai hírmagyarázók szerint változás kezdetét jelentheti a reagan-kormány egész belpolitikai helyzetében.

a menet élén lane kirkland, az afl-cio elnöke haladt. a szövetség 1968 óta először szervezett felvonulást a labor day-on, a munka napján s emberemlékezet óta először fordult elő, hogy azon a szakszervezeti szövetség elnöke is megjelent. az afl-cio, a kormány tudomására hozta: nem fogja tűrni a koncentrált támadást, amelyet reaganék indítottak az amerikai dolgozók szociális vívmányai és jogai ellen.

gus hall, az egyesült államok kommunista pártjának főtitkára a political affairs című folyóirat augusztusi számában egyetértését fejezte ki az afl-cio által szervezett politikai mozgalommal, s felszólította az amerikai kommunistákat a szeptember 19-re tervezett washingtoni kormányellenes tömegtüntetésen való részvételre. a washingtoni tüntetésre tizennégy politikai mozgalom és szakszervezet küldi el támogatóit, egyes feltételezések szerint összesen egymillió embert.

de

reagan vasárnap, ugyancsak a munka napja alkalmából elhangzott nyilatkozatában ismét „millió és millió új munkaalkalmat,„ ígért az amerikaiaknak a közelebből meg nem határozott jövőben. kirkland ezzel szemben hétfőn new york-ban rámutatott, hogy az elnök politikája egyelőre több, mint egymillió munkaalkalom megszűnését hozta. /folyt./

br/fe lb ha

08.08 080981 1579

-. -

sk0011 4 230 mtik1012

labor day /2.rész/

reagan elnök hétfőn szintén new york-ba utazott, hogy 85 millió dollárral „ajándékozza meg,„ a várost a nyugati autópálya építésének költségeire. reagan beszédében a repülésirányítók sztrájkjáról és a new york-i felvonulásról nem szólt.

br/fe lb ha

08.10 080981 0290

-. -

sk0012 4 230 mtik1013

rövid hírek

merénylet

belfast, 1981. szeptember 8. /ap/upi/ - hétfőn este távirányításu aknát robbantottak egy rendőrségi jármű alatt az észak-írországi tyrone grófságban, az ír határtól 20 kilométerre levő cappagh faluban. a detonáció darabokra tépte a gépkocsit és a benneülő két rendőrt. a biztonsági erők, további aknáktól tartva, hajnalig nem merték megközelíteni a merénylet színhelyét. cappagh faluban lakott az egyik elhunyt éhségstrájkoló. az ira szócsövében, a republican news legújabb számában azzal fenyegetett, hogy „természetben fizet,„ a maze börtönben éhhalált halt tagjaiért.

uel

szikh tüntetés

uj-delhi, 1981. szeptember 8. /afp/ - mintegy 25 ezer szikh tüntetett hétfőn uj-delhiben, azt követelve a kormánytól, hogy ne avatkozzon bele vallási ügyeikbe és adjon nagyobb önkormányzatot punjab államnak. a rendőrség mintegy kétezer tüntetőt letartóztatott. a szikhek 12 milliót számláló zárt vallási közösséget alkotnak punjab és részben haryana államokban.

karambol a repülőgépanyahajón

san diego, 1981. szeptember 8. /upi/ - vasárnap a manila közelében hajózó kitty hawk amerikai repülőgépanyahajón egy leszálló harci gép összeütközött egy, a kifutópályán mozgó géppel és letaszította azt a fedélzetről. a két pilótának sikerült katapultálnia, mielőtt a 17 millió dollár értékű gép a tengerbe zuhant és elsüllyedt.

to lb

08.14 080981 1388

--

sk0013 4 230 mtik1014

mexikó - új baloldali párt

havanna, 1981. szeptember 8. /mti/ - saját jelöltjével indul az 1982-ben tartandó elnökválasztásokon mexikó új baloldali pártja - jelentették be hétőn hivatalosan mexikóvárosban. a mexikói kommunista párt formálisan feloszlik ugyan, de fenntartja választási bejegyzését és a megalakítandó új párt e bejegyzés alapján vesz részt a jövő évi választásokon.

az új párt nevét, programját és emblémáját az október végén mexikóvárosban rendezendő alakuló közgyűlésen hozzák majd nyilvánosságra.

mexikó új baloldali pártjának kollektív vezetősége lesz és tevékenységében a tudományos szocializmus alapelveiből fog kindulni.

az egyesülés mellett döntő öt párt vezetői hétfőn sajtóértekezleten tájékoztatták az újságírókat. e pártok a következők: mexikói kommunista párt, szocialista forradalmi párt, mexikói dolgozók pártja, a mexikói néppárt és a szocialista egység és akciómozgalma.

ul

az öt párt vezetői hangsúlyozták: további hat politikai csoport tájékoztatta őket csatlakozási szándékáról.

az új párt elnökjelöltjének nevét az októberben rendezendő országos alakuló közgyűlésen hozzák nyilvánosságra - mondotta a sajtóértekezleten arnoldo martinez verdugo, a mexikói kommunista párt főtitkára.

ml/fe lb ha

09.11 080981 1279

-.-

sk0014 4 230 mtik1015

Latin-amerikai értelmiségi találkozó

havana, 1981. szeptember 8. /mti/ - hétfőn befejezte munkáját latin-amerika és a karib-térség íróinak, költőinek és művészeinek havannai találkozója. az első ilyen jellegű találkozón a térség csaknem háromszáz szellemi alkotója vett részt, köztük gabriel garcia marquez, világhírű kolumbiai író, nicolas guillén nemzetközi hírű kubai költő, ernesto cardenal nicaragiai író.

a hétfő délután a kongresszusi palotában egyhangulag elfogadott zárónyilatkozat a többi között rámutat: „a leghatározottabban elítéljük a reagan-kormányt, amiért a földrész legbarbárabb rendszereit támogatásban részesíti. méltatlankodva utasítjuk vissza, hogy azok, akik a legszörnyűbb terrorcselekményeket követik el, most terrorizmussal vádolják a népük felemelkedéséért küzdő hazafiakat. az efféle cinikus vádaskodásnak más célja is van, nevezetesen: összehangolt propagandahadjárat révén felkészíteni a közvéleményt a kuba, nicaragua és grenada ellen tervezett agresszióra,,.

„teljes erőnkkel, legjobb tudásunk szerint küzdünk azért, hogy a halállal vívott harcból az élet és a béke kerüljön ki győztesen,, - szögezte le a záró nyilatkozat.

ml/fe lb ha

09.41 080981 1204

ml

-.-

sk0015 1 230 mtik1016

mitterrand nyilatkozat /1. rész/

London, 1981. szeptember 8. /afp/ - ,, ugy gondolom, ma egyetlen olyan politikus a világnak, aki olyan örült lenne, hogy vállalja egy atomháború kockázatát ,, - nyilatkozta a bbc brit tv-hálózatnak francois mitterrand francia köztársasági elnök egy kedden este sugárzásra kerülő műsorban.

a francia fegyvereladásokról mitterrand azt mondta, hogy országa teljesíti a már aláírt szerződéseket, még akkor is, ha ő személy szerint nem ért egyet azokkal. ha franciaország le is mondana e piacokról, mások lépnének a helyébe. másrészt védekezőleg hozzátette, hogy ,,a francia hadseregnek nem lenne olyan korszerű fegyverzete, ha a francia fegyvergyártásnak be kellene érnie a belső piaccal.,,

a fejlődő országokkal kapcsolatban a francia államfő úgy véli, hogy ,, az egyesült államok általános politikája figyelmen kívül hagyja a harmadik világot, csak katonai téren, pótlólagos stratégiai tényezőként veszi figyelembe őket ,, mitterrand példaként az egyesült államok és dél-afrika közeledését idézte, mely anélkül jött létre, hogy az amerikaiakat különösen érdekelné, mi történik a fekete kontinens többi részén.

a küszöbönálló francia-angol csucstalálkozó előestéjén a köztársasági elnök így nyilatkozott: meglepi margaret thatcher miniszterelnök asszony erélye, temperamentuma és erős jelleme, de a brit miniszterelnök világ- és társadalom felfogása meglehetősen távol áll az övétől.

a francia belpolitikáról szólva mitterrand arra utalt: ha az államosításokat nem hajtják most végre, akkor sohasem történnek meg.
/folyt/

pf lb ha

10.05 080981 1612

del

sk0016 1 230 mtik1017

mitterrand - nyilatkozat /2. rész/

- a köztársasági elnök kormányával kapcsolatban kijelentette: nincs eldöntve, hogy pierre mauroy meddig marad a kormány élén. a funkciók megosztására utalva úgy nyilatkozott: miniszterelnökére bizza, hogy önállóan cselekedjen a mindennapi és bizonyos nagy kérdésekben is.

pf lb ha

10.09 080981 0339

--

sk0017 4 230 mtik1018

nicaragua - ellenforradalmi előkészületek

havanna, 1981, szeptember 8. /m̄ti/ - ellenforradalmi összeesküvést lepleztek le nicaraguában - jelentette be managuában az ország belügyminisztériuma. 13 embert tartóztattak le és a fölgöngyölített összeesküvésről a kormány nyilatkozatot tesz majd közzé. tavaly május óta nicaraguában négy ellenforradalmi összeesküvést számoltak fel.

- amerikai haditengerészeti egységek állomásoznak az atlanti-óceán nicaraguai partvidékén azzal a céllal, hogy az „ocean venture-81,, hadgyakorlatok keretében nicaragua területi vizeinek közelében katonai manővereket kezdjenek - jelentették jólétesült latin-amerikai források. a hadműveletekben ágyunaszádok, rakétákkal ellátot hadihajók és kételtü járművek vesznek részt.

ml/dm lb ha

10.19 080981 0795

ell

--

sk0018 4 230 mtik1019

uj kormány boliviában

La paz, 1981. szeptember 8. /reuter/afp/ - hétfőn éjjel celso torrelio villa boliviai államfő ismertette új kormánya összetételét. az új kabinetben korábbi miniszterek is helyet kaptak. az ország újonnan kinevezett külügyminisztere gonzalo romero, a szélsőjobboldali boliviai szocialista falange egyik vezetője.

mint ismeretes, az országot jelenleg irányító katonai junta ez év augusztus 3-án került hatalomra, miután garcia meza tábornok, korábbi elnök, egy vidéken kitört katonai lázadás következtében kénytelen volt lemondani.

az államfő hétfői beszédében azt bizonygatta, hogy a demokrácia helyreállítása a kormány legfontosabb feladata. ígérete szerint a kormány 3 éven belül átadja a hatalmat egy demokratikus úton megválasztott testületnek.

ugyanakkor celso torrelio villa beszédében e terv megvalósítását függővé tette a lakosság „politikai érettségétől”, valamint az ország gazdasági helyzetétől.

sl lb
10.26 080981 0968

-. -

sk0019 4 230 mtik1020

angola - sebesültek

Luanda, Lisszabon, 1981. szeptember 8. /afp/reuter/adn/ - angolának sürgős nemzetközi segítségre van szüksége, hogy megfelelően gondoskodni tudjon a dél-afrikai támadás áldozatairól - mondotta Lisszabonban agostinho mendes de carvalho angolai egészségügyi miniszter. közölte, hogy a dél-angolai kórházakban vészes hiány van orvosokban, sebészeti műszerekben és a frontövezetből elmenekült polgári lakosság számára minél hamarabb be kellene szerezni sátrakat és ruhákat.

mendes de carvalho beszámolt arról, hogy a dél-afrikai bombázások előtt a dzsungelbe menekülő lakosok szörnyű körülmények között vannak, nincs élelmük és állandó félelemben élnek a légitámadásoktól.

sl

az angolai miniszter által leírt drámai képet megerősítik azok a nyugati újságírók is, akik a legutóbbi napokban az angolai hatóságok szervezésében eljuthattak a frontvidékre. az afp különtudósítója részletesen beszámolt arról, hogy az újságírók által meglátogatott kórházak zsufolásig tele vannak sebesült polgári személyekkel, és a hadsereg katonáival.

ku lb ha

10.30 080981 1085

-.-

sk0020 4 230 mtik1021

franciaország - irán

- párizs, 1981. szeptember 8. /mti/ - semmiféle lehetőséget nem látok a párizs és teherán közötti kapcsolatok normalizálására, amíg franciaország nem válaszol kedvezően a baniszadr és radzsavi, valamint a tabarzin őrnaszád eltérítési ügyében átadott kiadatási követelésre - jelentette ki a le monde-nak adott interjújában ahmed azizi iráni külügyminiszter-helyettes. azizi szerint, aki a legkevésbé fejlett országok párizsi értekezletén résztvevő iráni küldöttséget vezeti, párizs az iráni ellenzék franciaországban letelepült tagjait politikai nyomásra használja fel, hogy „destabilizálja,, a teheráni rendszert.

- az iráni diplomata kijelentette, „nem hiszi,, hogy delamare libanoni francia nagykövet meggyilkolását teheránból „távírányítottak,,. kijelentette: irán sohasem volt hive a terrorakciónak, de franciaország ellenséges magatartása az iráni forradalommal szemben kiválthatja az iszlám forradalom barátainak haragját.

a legutóbbi iráni merényletekkel kapcsolatban azizi cáfolta, hogy azokat a hatóságok által elrendelt kivégzések váltanák ki. kijelentette, hogy a teheráni kormányzat valóságos belső háborúval áll szemben, amely még az irakkal vívott háborúnál is súlyosabb.

a szerkesztőségek tájékoztatására!

azzal kapcsolatban, hogy az iszlám bíróságok előtt nem védik ügyvédek a vádlottakat, azizi a nyugati jogrendszertől való eltéréseket hangsúlyozta. amikor a bíró úgy értékeli, hogy valaki

Al

bűnös, istentagadó, kész bármilyen eszközzel megdönteni az iszlám kormányzatot, elrendelheti kivégzését és nem kell a nyugaton érvényben levő rendszert alkalmaznia. nyugaton az ügyvéd akkor is védi a vádlottat, ha tudja hogy bűnös. arra a megjegyzésre, hogy maga khomeini is több alkalommal mérsékleltre intette az iszlám bírakat, azizi így válaszolt: „de hiszen mérsékeltek..... a külügyminiszter-helyettes kijelentette, biztos abban, hogy minden elítélt bűnös volt, hozzáfűzte, hogy az ellenségek száma nagy, mivel az iráni forradalom igen mélyreható és minden szempontból szembenáll az imperializmussal.

bd/dm lb

10.46 080981 2128

--

sk0021 4 230 mtik1022

szenátorok - schmidt

bonn, 1981.szeptember 8./ap/ - az nszk fővárosában csak szűkszavú és formális tájékoztatást kapott a sajtó az amerikai szenátus külügyi bizottságának moszkvában járt két tagjának bonni tárgyalásairól.

alan cranston, demokrata és charles mathias, republikánus szenátor tíznapos moszkvai látogatásukat követően hétfőn este hans-dietrich genscher külügyminiszterrel folytatott egyórás eszmecsereét „nemzetközi kérdésekről„.

a két szenátor kedden helmut schmidtet, az nszk kancellárját tájékoztatta moszkvai tárgyalásairól, de mint kíséretük egyik tagja a sajtónak elmondotta, az amerikai-európai kapcsolatok kérdése volt a megbeszélés fő témája, különös tekintettel washington és bonn viszonyára.

vi lb

10.50 080981 0762

del

--

sk0022 4 230 mtik1023

bulgária - ünnep előtt

szófia, 1981. szeptember 8. /mti/ - a bolgár városok és falvak ünnepi zászlódiszben köszöntik a szocialista forradalom győzelmének 37. évfordulóját; az 1944. szeptember 9-i népi felkelést, amely elsöpörte a monarcho-fasiszta diktaturát.

a szófia szeptember 9-e téren, a dimitrov-mauzóleum előtt szerdán délelőtt megtartandó hagyományos ünnepi felvonulást az idén, az első bolgár állam megalapításának 1300. évében, katonai diszszemle teszi még ünnepélyesebbé.

a bkp központi bizottsága, az állami és a társadalmi szervek által szervezett ünnepi gyűléseken emlékeznek meg az ünnepről; megkoszorúzzák a hősi emlékműveket, magas állami kitüntetések adnak át a termelés és a szellemi élet legjobbjainak.

szeptember 9-e előtt országszerte új üzemeket, iskolákat, szociális létesítményeket avattak. a bolgár népgazdaság egyik új büszkesége, a „marica-iztok-3”, hőerőmű negyedik blokkjának elkészültével befejeződött a hőerőmű-óriás építése, amelynek kapacitása most eléri a 840 megawattot. burgasz környékén megkezdődött a harmadik bolgár fémkohászati kombinát építése, amelynek kapacitása 1 millió tonna acél lesz. megkezdtek a már évek óta működő kozloduji atomerőmű legnagyobb, 1000 megawattos reaktorának összeszerelését. a tervek szerint bulgária energiaszükségletének 1985-ben 26 százalékát, 1990-ben már 40 százalékát szolgáltatják atomerőművek.

ék/fe ai

10.52 080981 1424

--

sk0023 4 230 mtik1024

portillo salvadorról

mexikóváros, 1981. szeptember 8. /ap/upi/dpa/ - josé lopez portillo mexikói elnök azzal vádolta a salvadori polgári-katonai juntát, hogy külső segítségre támaszkodik „a saját népe elleni harcban”. az elnök éles hangú beszédben védte meg a francia-mexikói nyilatkozatot a salvadori baloldali ellenzék elismeréséről és kijelentette: nevetséges dolog a mexikói kormányt belügyekbe való beavatkozással vádolni.

ab

mexikó és franciaország augusztus 28-i közös nyilatkozatában megállapította, hogy a salvadori gerillák által vezetett ellenzék jogosult résztvenni minden tanácskozáson, amely arra irányul, hogy véget vessenek a 23 hónapja tartó, s eddig 27 ezer áldozatot követelt erőszaknak.

a nyilatkozat megjelenése óta 11 latin-amerikai ország hevesen támadja a két országot a salvador belügyeibe való állítólagos beavatkozás miatt.

Lehetetlen volt nem észrevenni e politikai erő képviselőinek létezését, amikor ez az erő olyan fontossággal bír, hogy a kormány a végső eszközhöz, az ellenük folytatott harchoz folyamadt - közölte lopez portillo kétezzer munkásvezető konferenciáján mondott beszédében, mexikóvárosban.

nem ejtve ki az egyesült államok nevét, lopez portillo annak a véleményének adott hangot, hogy a salvadori kormány a lehető legrosszabb megoldást választotta amikor külföldi segítséget kért saját népe elleni harcához.

az elnök cáfolta, hogy a francia-mexikói állásfoglalás azt jelentené: mexikó szakított a más országok belügyeibe való benemavatkozás hagyományos külpolitikai elvével. kijelentette, hogy a salvadori népnek kell megoldást találnia bármely nagyhatalmi erő beavatkozása felett.

sc lb ha

11.02 080981 1689

--

sk0024 4 230 mtik1025

román kormány

bukarest, 1981. szeptember 8. /mti/ - mint a scinteia című bukaresti lap keddi száma közölte, átszervezték és kibővítették a román kormányt. a bányai-, kőolajipari- és földtani minisztériumból három szakminisztériumot létesítettek. az átszervezés során elnöki rendelettel felmentették a tárca eddigi vezetőjét, virgil trofin miniszteri, s egyben miniszterelnök-helyettesi tisztségéből. trofin a jövőben más feladatot kap. ugyancsak elnöki rendelettel kinevezték a minisztériumok vezetőit: a bányai tárca vezetője ion lazarescu, kőolajipari miniszter gheorghe vlad, földtani miniszter ioan folea lett.

ll

államtanácsi rendelettel a gépgyártóipari minisztériumból kivált és a jövőben új minisztériumot képez a szerszámgépgyártás, az elektrotechnika és az elektronika irányítása. e minisztérium élére elnöki rendelettel gheorghe petrescut nevezték ki. a gépgyártóipari miniszter továbbra is ioan avram marad.

olt/fe ai

11.08 080981 0969

--

sk0025 4 230 mtik1026

salvadori összefoglaló

havanna, 1981. szeptember 8. /mti/ - múlt hét csütörtöke óta szünetel az áramszolgáltatás san miguelban, salvador harmadik legnagyobb városában: a felkelők felrobbantották a nagyfeszültségű vezetékek tartóoszlopait.

usulután megyében a partizánok telepítette aknákra futott a hadsereg hat szállítóautója. kemény harcok folytak chalatenango megyében is, ahol a felkelők öt települést foglaltak el. cabanas és chalatenango megyékben a hét végén a junta hadserege 150 katonát veszített.

az fmln beszámolt arról is, hogy hétfőn súlyos harcok robbantak ki a „november-4”, vizierőmű környékén. salvador területének négyötödét ez a vizierőmű látja el elektromos energiával.

a salvadori érseki hivatal hétfőn közölte, hogy augusztus 22-28 között az országban 198 meggyilkolt polgári személy holttestét találták meg.

arturo rivera y damas, salvador érseke vasárnapi szentbeszédében felhívta a figyelmet annak a veszélyére, hogy közvetlenül beavatkoznak az országban azok, akik eddig fegyverekkel és tanácsadokkal támogatták a salvadori juntát. mexikó és franciaország állásfoglalásával kapcsolatban kijelentette: a lépés arra készíti a salvadoriakat, hogy a válság politikai megoldásának keresésén munkálkodjanak.

ml/dm ha

11.17 080981 1282

ml

--

sk0026 4 230 mtik1027

afgán külügyminiszter

uj-delhi, 1981. szeptember 8. /mti-reuter/ap/ - indiai látogatását befejezve kedden visszaérkezett kabulba sah muhammed doszt, az afgán demokratikus köztársaság külügyminisztere. mint már jelentettük, egynapos látogatása során megbeszéléseket folytatott naraszimha rao külügyminiszterrel és más hivatalos személyiségekkel, és fogadta őt indira gandhi miniszterlenök is.

az afgán külügyminiszter egyebek mellett tájékoztatta tárgyalópartnereit kormányának az afganisztán körül kialakult helyzet politikai rendezésére vonatkozó álláspontjáról. sah muhammed doszt a tárgyalások befejeztével meglepéssel nyilatkozott azok eredményéről.

ti ai
11.19 080981 0689

--

sk0027 4 230 mtik1028

közel-keleti hírek

arab liga külügyminiszterei

tunisz, 1981. szeptember 8. /adn/ - hétfőn tuniszbán megkezdődött az arab liga tanácsának 76. ülése. az arab országok külügyminiszterei libanoni javaslatot vitatnak meg, hogy az izraeli politika elleni közös stratégia kidolgozására tartsanak rendkívüli arab csúcskonferenciát.

kopt egyház - egyiptom

beirut, 1981. szeptember 8. /afp/ - a közel-keleti kopt közösségek legfelső tanácsa hétfőn elítélte, hogy anvar szadat egyiptomi elnök elmozdította tisztségéből iii. senudát, az egyiptomi és etiópiai kopt egyház pápáját. a legfelső tanács nyilatkozatában előre visszautasította, hogy más püspököt helyezzenek a kopt pápa helyébe.

izraeli vezérkari főnök - megszállt területek

tel-aviv, 1981. szeptember 8. /mti-afp/ - rafael ejtan, az izraeli fegyveres erők vezérkari főnök kijelentette: nem létezik többé a „zöld vonal”, izrael és ciszjordánia, illetve izrael és a

le

gaza-övezet között. ejtan a „zöld vonalon”, azt a határt értette, amely az izraeliek által való megszállás előtt választotta el izraelt ciszjordániától, illetve a gaza-övezettől. ejtan egy, az 1967 júniusa előtti határ közvetlen közelében fekvő félkatonai településen azt hangsúlyozta: e határok megszűnéséből az következik, hogy még több zsidó településnek kell születnie a „történelmi nagy-izrael”, területén.

— a vezérkari főnök — a jerusalem post szerint — nem táplál illuziókat az egyiptomi-izraeli különbékét illetően. a legutóbbi egyiptomi belpolitikai fejleményekre utalva azt hangoztatta, hogy „míg izraelben egy egész nép akarja a békét, addig egyiptomban az csak egy embertől, azaz szadattól függ.

Lp ha

11.23 080981 1687

-.-

sk0028 4 230 mtik1029

afganisztán - behívások

— kabul, 1981.szeptember 8./ctk/ az afgán demokratikus köztársaság minisztertanácsa elrendelte azoknak a 35 évesnél nem idősebb férfiaknak egy évre történő behívását, akik 1978.októberéig töltötték le katonai szolgálatukat.

az intézkedés célja a fegyveres erők megerősítése az ellenforradalom elleni harcban, továbbá a belső biztonság, nyugalom és a forradalmi rend biztosítása.

vi ai

11.29 080981 0433

ll

-.-

sk0029 4 230 mtik1030

rövid hírek

nicolas guillén - kitüntetés

havanna, 1981. szeptember 8. /mti/ - a latin-amerikai írók, költők és művészek havannai találkozója alkalmából fidel castro kubai köztársasági elnök nemzeti díjjal tüntette ki nicolas guillén világhírű kubai költőt.

francia parlamenti delegáció

managua, 1981. szeptember 8. /taszsz/ - pierre gaudin, a nemzetgyűlés alelnöke vezetésével francia parlamenti képviselők csoportja érkezett nicaraguába. a látogatás a két ország közötti együttműködés fejlesztését szolgálja.

áradások

uj-delhi, 1981. szeptember 8. /taszsz/ - az indiai bihar államban több mint 6 millió lakost sújtott a 3 hónapos szakadatlan monszunesőzések következtében fellépő árvíz. az áradás házakat sodort el és mintegy 800 ezer hektáron megsemmisítette a termést.

menekültek haitiból

mérida, 1981. szeptember 8. /afp/ - hétfőn este mintegy 70 haiti menekültet vett fedélzetére a mexikói haditengerészet egyik hajója. a zömmel munkásokból és egyetemistákból álló csoport 31 napon keresztül hanykolódott a tengeren, míg eljutottak mexikóba, ahol politikai menedéket kértek.

sztrájk

london, 1981. szeptember 8. /taszsz/ - a ford művek liverpooli üzemének munkásai és alkalmazottai beszüntették a munkát. a sztrájkolók fizetésemelésért és a munkakörülmények javításáért harcolnak.

sl lb

11.35

080981 1369

cd

sk0030 4 230 mtik1031

legkevésbé fejlett országok

párizs, 1981. szeptember 8. /afp/ - a legkevésbé fejlett országok problémáiról rendezett párizsi ensz-értekezlethez címzett jelentésében az egészségügyi világszervezet azt szorgalmazza, hogy a nemzetközi közösség nyújtson nagyobb támogatást a szóban forgó országok egészségügyi programjainak megvalósításához. a jelentés szerint a legkevésbé fejlett országokat támogatni hivatott fejlesztési tervekben túlzottan háttérbe szorítják az egészségügyi ellátás javítását célzó akciókat, holott „ezek mindennél fontosabbak,,.

az egészségügyi világszervezet jelentése megállapítja, hogy a legkevésbé fejlett országokban élő több mint 280 millió ember közül kerül ki a világ egészségügyi szempontból legrosszabbul ellátott 200 millió lakosa. a jelentés rámutat, hogy ezekben az országokban sajnálatos módon kétszer-háromszor annyit költenek katonai célokra, mint az egészségügyre. a legkevésbé fejlett országokban 17 ezer lakosra jut egy orvos, míg az ipari államokban az arány: 520:1.

ku lb ng

12.16 080981 1042

--

sk0031 4 230 mtik1032

a szerkesztőségek tájékoztatására!

angola - „szovjet jelenlét,,

Luanda, 1981. szeptember 8. /afp/ - az angol hivatalos angolai hírügynökség hétfőn azzal vádolta a dél-afrikai hatóságokat, hogy ők maguk „agyalják ki,, a szovjet és keletnémet tanácsadók dél-angolai jelenlétéről szóló „bizonyítékokat,,.

az angol beszámol arról, hogy a dél-afrikaiak napokkal ezelőtt nyugati újságírókat vittek a megszállt dél-angolai ngiva városba, és ott a szovjet jelenlétet bizonyítani hivatott tárgyakat „tártak eléjük,,. a hírügynökség hangsúlyozza: a dél-afrikaiak maguk helyezték el a városban „az orosz vodkásüvegeket, a szovjet propagandakiadványokat és az afrika déli övezetének destabilizálását célzó, titokzatos szovjet terveket tartalmazó okmányokat,,.

fo

az angol hozzáteszi: ha valóban igaz lenne az, hogy a dél-afrikai hadsereg fogságába estek szovjet tanácsadók, akkor pretoria sietne megmutatni őket. márpedig mostanáig ez nem történt meg.

ku fm ng

12.20 080981 1033

--

sk0032 4 230 mtik1033

vietnam - üdvözetek

hanoi, 1981. szeptember 8. /mti/ - a vietnammal szorosan együttműködő két indokina-i testvérország, Laosz és Kambodzsa párt- és állami vezetői táviratban köszöntötték a hanoi vezetést a nemzeti ünnep alkalmából. mindkét távirat kiemeli a három országot összekötő különleges szolidaritás jelentőségét és méltatja a szoros fegyverbarátságot, amely a közös ellenség, a pekingi hegemonisták, az amerikaiak és szövetségeseik ellen vívott harcban kovácsolódt ki. a kambodzsai üdvözet aláhuzza: annak ellenére, hogy Vietnam maga is sok nehézséggel küszködik, a vietnami nép és fegyveres erői a proletár nemzetköziség szellemében önzetlen segítséget nyújtanak Kambodzsa-nak, amely a párt negyedik kongresszusán meghirdetett irányvonalnak megfelelően halad a szocializmus felé vezető úton, egyszersmind védelmezi határait, szuverenitását. a laoszi vezetők üzenete rámutat, hogy a sikerek, kudarcok közösek, és hogy Vietnam eredményeinek, a VKP ötödik kongresszusára való előkészületek megfelelő előrehaladásának a másik két testvérországban is örülnek.

dp/fe ht ng

12.25 080981 1100

--

f

sk0033 4 230 mtik1034

,,szolidaritás,, - kongresszus

gdansk, 1981. szeptember 8. /mti/ - az észak-lengyelországi gdansk városában kedden folytatta munkáját a szolidaritás szervezet kongresszusa. a 13 témabizottságban különféle témákat vitattak meg, míg a plenáris ülésen továbbra is az alapszabállyal kapcsolatos kérdésekről folyt a vita.

mj-zse/im ht ng

13.40 080981 0357

-.-

sk0034 4 230 mtik1036

szadat - nyugati visszhang

párizs/london, 1981. szeptember 8. /mti-dpa/ap/ - a nyugati sajtó vegyes érzelmekkel, többnyire értetlenséggel fogadta az egyiptomban legújabbán foganatosított elnyomó intézkedéseket. a párizsban megjelenő, szocialista irányzatú le matin keddi számában felteszi a kérdést: vajon taktikai lépés-e ez szadat részéről, vagy valóban fenyegetve érzi hatalmát?

az international herald tribune is csupán mérlegelni próbál: vajon szadat a tömeges letartóztatásokkal és más akcióival erőről vagy gyengeségről tett tanubizonyságot? a lap mindenesetre megállapítja: egyiptom politikailag korántsem olyan stabil, mint amilyennek tűnik.

a londoni the times ,,szerencsétlen lépésnek,, nevezi az ellenzék elleni fellépést, a tömeges letartóztatásokat. a tekintélyes angol lap szerint szadat túllőtt a célon, és nagyobb méretű megtorlást rendezett, mint amilyenre szükség lett volna. úgy tűnik, el akarja hallgattatni mindazokat, akik bármilyen vonatkozásban is bírálják politikáját... szadat áldozatainak egyikét, mohammed hasszanein heikalt írásaiból jól ismerik a the times és a sunday times olvasói - folytatja a lap. - a néhai nasszer elnök bizalmasát, az al-ahram című napilap volt főszerkesztőjét hajnali három órakor fegyveres rendőrökkel felverni álmából és letartóztatni - durva hiba volt, amely rossz fényt vet a rezsimre és magára az elnökre is...

ku fm ng

14.32 080981 1414

fo

16. ¹²
~~16~~

-.-

sk0035 4 230 mtik1037

nyugat-81 - honvédelmi miniszterek

moszkva, 1981. szeptember 8. /taszsz/ - dmitrij usztyinov marsallnak, a szovjetunió honvédelmi miniszterének meghívására a nyugat-81 hadgyakorlatot megtekintő czinege lajos hadseregtábornok, a magyar népköztársaság honvédelmi minisztere, van tien dung hadseregtábornok, a vietnami szocialista köztársaság nemzetvédelmi minisztere, karl-heinz hoffman hadseregtábornok, az ndk nemzetvédelmi minisztere, raul castro ruz hadseregtábornok, a kubai köztársaság államtanácsa és minisztertanácsa elnökének első helyettese, a kubai forradalmi fegyveres erők minisztere, dzsarantajn avhia vezérezredes, a mongol népköztársaság honvédelmi minisztere, wojciech jaruzelski hadseregtábornok, a lengyel minisztertanács elnöke, nemzetvédelmi miniszter, constantin olteanu altábornagy, a román szocialista köztársaság nemzetvédelmi minisztere, martin dzur hadseregtábornok, a csehszlovák szocialista köztársaság nemzetvédelmi minisztere és atanasz szemerdzsiev vezérezredes, a bolgár népköztársaság nemzetvédelmi miniszterének első helyettese, a bolgár néphadsereg vezérkari főnöke.

vi ht ng

14.37 080981 1132

--

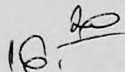
sk0036 4 230 mtik1038

bolgár évforduló - szovjet üdvözlés

moszkva, 1981. szeptember 8. /taszsz/ - leonyid brezsnyev és nyikolaj tyihonov todor zsivkovnak és grisa filipovnak küldött üdvözlő táviratban fejezte ki jókívánságait a bolgár szocialista forradalom 37. és a bolgár állam létrejöttének 1300. évfordulója alkalmából.

bulgária következetes külpolitikai irányvonala érzékelhetően hozzájárul a szocialista közösség egységének és összeforrottságának erősítéséhez. a szovjetunió és bulgária közötti kapcsolatok évről-évre mind szélesebbé, tartalmukban mind gazdagabbá válnak - állapítja meg táviratában leonyid brezsnyev és nyikolaj tyihonov,

fb

18.

majd további sikereket kíván a testvéri bolgár népnek a fejlett szocialista társadalom építésében, a bolgár kommunista párt xii. kongresszusa határozatainak végrehajtásában, a békéért, európa és a világ biztonságáért folytatott harcban.

wr ht ng

15.16 080981 0897

.-.

sk0037 4 260 mtik1039

ismeretterjesztő társulat - sajtóértekezlet /1. rész/

szászi julia, az mti tudósítója jelenti:

moszkva, 1981. szeptember 8. /mti/ - a szocialista országok ismeretterjesztő társulatainak képviselői a jövő héten tanácskozásra ülnek össze moszkvában. a a szovjet társaság, a znanyije vezetői kedden tájékoztatták az újságírkat a találkozóról, amelyen kilenc szocialista ország tudományos ismeretterjesztő társaságai képviseltetik magukat. a magyar küldöttséget dr. ádám györgy, a tit elnöke vezeti. az immár hagyományossá vált, évenkénti tanácskozás fő témája egyrészt a mindennapi munka tapasztalatainak kicserélése, másrészt az együttműködés kérdéseinek megvitatása. ez utóbbi témakörben kétfoldalu találkozók segítik elő a konkrét tervek egyeztetését.

a keddi nemzetközi sajtóértekezleten alekszandr vlagyiszlavlev, a znanyije elnökhelyettese rövid tájékoztatást adott a szovjet ismeretterjesztő társaság tevékenységéről. az 1947-ben alapított társaságnak - amelynek első elnöke szergej vavilov, a világhírű fizikus, a szovjet tudományos akadémia elnöke volt - ma már több mint 3 millió tagja van, köztük tudósok, professzorok, egyetemi oktatók. a znanyije szervezésében az általa felkért, illetve küldött előadók évente 27 millió előadást tartanak. ezek között vannak egyes témakörökben megtartott sorozatok is, amelyeknek hallgatóságát egy-egy szakmai csoport alkotja, de a szovjetunióban is rendkívül népszerűek a szabadegyetemi kurzusok. ezeket ávente 13 millióan látogatják. szerves része a znanyije tevékenységének az azonos nevű kiadó gondozásában megjelenő lapok, folyóiratok és népszerű-tudományos irodalom terjesztése. évente 75-80 millió példányban adják ki a különböző szakterületeket felölelő

fo

13. ⁴⁰

sorozatokat, amelyekre előfizetéseket vesznek fel. a znanijje öt lapot, illetve folyóiratot ad ki, ezek hasábjain rendszeresen helyt adnak korunk kiváló tudósainak, tájékoztatnak a szocialista országok tudományos életéről, eredményeiről. /folyt./

sj/im ht ng

15.30 080981 1995

--

sk0038 4 230 mtik1040

ismeretterjesztő társulat - sajtóértekezlet /2. rész/

élénk kapcsolatokat tart fenn a szovjet társaság nem csupán a szocialista országok hasonló célkitűzéseket megvalósító szervezeteivel, hanem a kapitalista országokban működő tudományos társaságokkal is. a szovjet előadók rendszeresen részt vesznek külföldön rendezett találkozók, tapasztalatcserét folytatnak kollégáikkal. számos külföldi társaság kér a znanijje-től előadót. a kapcsolatok fenntartásának másik formája a szakmai turizmus: a vendéglátó országban az egy-egy szakterület iránt érdeklődő csoport számára különleges programot állítanak össze. a znanijje kiadványaiban sorra jelennek meg külföldi szerzők publikációi, mint ahogyan gyakran érkeznek felkérés külföldről különféle témájú szakcikk megírására.

sj/im ht ng

15.36 080981 0805

--

sk0039 4 230 mtik1042

portugália - nato

Lisszabon, 1981. szeptember 8. /mti-afp/ - portugália vezetői a leghatározottabban ellenzik, hogy spanyolország ~~nak~~ a nato-ba történő belépése után egyesített nato-parancsnokság alá helyezték az ibériai-félszigetet.

fo

A. ²⁰

diogo freitas do amaral hadügyminiszter kedden kijelentette: portugália sohasem fog beleegyezni, hogy „történelmi, barátsági, jószomszédi avagy stratégiai okokból, egyesített nato-parancsnokságot hozzanak létre. portugáliának ugyanis lényegében „atlanti, hivatása van a nato-ban - mondta magyarázatképpen -, miközben spanyolországnek a szövetségen belüli esetleges szerepe inkább „földközi-tengeri jellegű, lesz.

az egyesített ibériai nato-parancsnokságtól való portugál idegenkedést világosabban megmagyarázta vitor alves ezredes, a legfelsőbb forradalmi tanács szóvivője. mint mondta, a két ország egymáshoz viszonyított súlya óhatatlanul arra vezetne, hogy portugália „alsóbbrendű helyzetbe, kerülne spanyolországgal szemben. „ez pedig elfogadhatatlan mind nemzeti méltóságunk, mind nemzeti függetlenségünk szemszögéből, - hangoztatta.

az elutasító állásfoglalások előzménye az, hogy javier ruperez, a spanyolországban kormányon lévő demokratikus centrum unió /ucd/ titkárságának a nemzetközi kapcsolatokért felelős tagja a múlt héten szorgalmazta: hozzák létre a nato egységes ibériai-atlanti parancsnokságát, amelyben spanyolország és portugália felváltva gyakorolná a vezető szerepet.

fm ng

16.17 080981 1479

--

sk0040 4 230 mtik1043

spanyolország - nato - carrillo /1. rész/

lehel miklós, az mti tudósítója jelenti:

madrid, 1981. szeptember 8. /mti/ - a spanyol kommunista párt ellenzi spanyolországnek a nato-ba való belépését - jelentette ki santiago carrillo, az skp főtitkára kedd déli sajtóértekezletén, amelyen a párt x. kongresszusán megválasztott végrehajtó bizottság első ülésén elfogadott határozatokat ismertette. az skp nem nato-ellenességből, hanem spanyolország nemzeti érdekei szempontjából, valamint a katonai tömbök létezésével szembeni ismeretes álláspontja alapján ellenzi az országnak a nyugati katonai tömbbe való belépését. e belépéssel kapcsolatosan - hangsúlyozta - még most sem adott senki sem érdemleges választ arra vonatkozóan, hogy a kormány miért most, és miért ilyen sietve akarja megvalósítani. santiago carrillo bejelentette, hogy az skp minden alkotmányos eszközzel küzdeni fog a nato-ba való belépés ellen: így

Nin

19. 25

népszavazást sürget a nép véleményének kikérésére, és e célból több mint félmillió aláírást gyűjt, továbbá kollokviumokat, gyűléseket, tüntetéseket és más tömegmegmozdulásokat szervez. az skp főtitkára kijelentette: amennyiben a kormány népszavazás nélkül, szövetségbe, a kommunisták az 1983-as parlamenti választások témájává teszik a nato-ból való kilépést.

Egyszerű parlamenti többséggel lépteti be az országot az atlanti kizárólag a szerkesztőségek tájékoztatására!

santiago carrillo visszautasította azokat a vádakat, amelyek szerint a nato-ba való belépés ellenzése a szovjetunió álláspontjához való felsorakozás lenne. hangsúlyozta: az skp álláspontja lényegesen eltér a szovjetuniótól. így az skp, amint ezt a kongresszuson is kifejtette, abból indul ki, hogy a nemzetközi osztályharc nem azonos a két tömb közötti küzdelemmel, és ennek alapján tette meg javaslatát, hogy a varsói szerződés államai tegyenek időpontokkal megjelölt konkrét lépéseket a katonai tömbök megszüntetése és a leszerelés irányában. sajnos - fűzte hozzá - mind ez ideig semmilyen választ sem kapott erre a felhívásra, sem a szovjetuniótól, sem a többi szocialista országtól. tény az, hogy sem az egyesült államok, sem a szovjetunió nem akarja a tömbök megszüntetését, mert ez biztosítja uralmukat befolyási övezetük fölött. a továbbiakban rámutatott, hogy a spanyol belépés felborítja az európai katonai egyensúlyt, és olyan következményekkel járhat, amelyek veszélyeztethetik a lengyelországban megkezdődött megújítási folyamatot. ugyanakkor a szovjetunió válaszlépésként más országok irányában - amelyeket carrillo nem kívánt konkrétan megnevezni - megkísérelheti a varsói paktum kibővítését. /folyt./

Leh/im fm ng

16.35

080981 2635

-.-

sk0041 4 230 mtik1044

kizárólag a szerkesztőségek tájékoztatására!

nato-belépés - carrillo /2. rész/

santiago carrillo a spanyol külügyminisztériumban a nato-ba tervezett belépéssel szemben benyújtott szovjet memorandumra utalva kijelentette: helyesli, hogy a kormány, mint illeték-

Nm

19. 25

← telen beavatkozást, méltóságteljesen elutasította a memorandumot, de hiányolja, hogy az illetékes szervek nem léptek fel ugyanilyen határozottsággal és méltósággal azokkal a nyomásokkal és nyilatkozatokkal szemben, amelyek kiálltak a nato-belépés mellett.

egy kérdésre válaszolva őszintének és minden kétértelműségtől mentesnek minősítte a spanyol szocialista munkáspártnak és felipe gonzáleznek a nato-ba való belépést ellenző álláspontját.

most befejeződött koreai, kínai és jugoszláviai látogatásáról szólva csak pozitív szavakkal emlékezett meg e három ország politikájáról. egyebek között elmondta, hogy a kínai vezetőket őszinte aggodalommal tölti el a reagan-kormányzat latin-amerikával, afrikával, és természetesen tajvannal kapcsolatos politikája.

Leh/im fm ng

16.38 080981 1125

--

sk0042 4 230 mtik1045

rövid hírek

berlinguer

— belgrád, 1981. szeptember 8. /mti/ - a jugoszláv fővárosban tartózkodó enrico berlinguer, az olasz kp főtitkára hétfőn este találkozott és megbeszélést folytatott a jugoszláv kommunisták szövetsége vezetőivel. a találkozón jugoszláv részről lazár mojszov, a jksz kb elnökségének elnöke, dobroszlav csulafics, a kb elnökségének titkára, alekszandar grlicskov, branko mikulics és milos minics, a kb elnökség tagja, valamint vlado janzsics, a kb elnökség végrehajtó titkára vett részt. hivatalos közlemény szerint a két pártot érdeklő kérdésekről tárgyaltak.

al-szabah

— ankara, 1981. szeptember 8. /ap/ - dzsaber al-ahmed al-dzsaber al-szabah emir, kuvaiti uralkodó kedden kétnapos hivatalos látogatásra ankarába érkezett. a kuvaiti uralkodót kenan evren tábornok, török államfő fogadta. a kuvaiti emir megbeszéléseket folytat kenan evrennel és bülent ülüsü kormányfővel a két ország közötti kapcsolatok bővítéséről.

Nm
B1

didier ratsiraka

uj-delhi, 1981. szeptember 8. /taszsz/ - didier ratsiraka, a madagaszkári demokratikus köztársaság államfője kedden kétnapos hivatalos látogatásra uj-delhibe érkezett. a madagaszkári államfő megbeszéléseket folytat indira gandhi miniszterelnökkel a kétoldali kapcsolatokról és a nemzetközi helyzettel összefüggő kérdésekről.

birósági tárgyalás

bécs, 1981. szeptember 8. /dpa/ - bécsben kedden megkezdődött az utóbbi három évtized legnagyobb bűnperének birósági tárgyalása. tizenkét személyt azzal vádolnak, hogy jelentős összegű csuszópénzt fizettek ki, illetve fogadtak el az osztrák főváros új, 2100 ágyas kórházának építésével kapcsolatban. az előreláthatólag hat hétig tartó tárgyalás során mintegy 100 tanút hallgatnak ki.

arhipov — to huu

moszkva, 1981. szeptember 8. /mti/ - ivan arhipov, a szovjetunió minisztertanácsa elnökének első helyettese kedden fogadta to huut, a vietnami szocialista köztársaság miniszterelnök-helyettesét.

már-fl—df ht ng

16.47 080981 1992

--

sk0043 4 230 mtik1046

francia nemzetgyűlés /1. rész/

baracs dénes, az mti tudósítója jelenti:

párizs, 1981. szeptember 8. /mti/ - a francia nemzetgyűlés a nyári szünet után kedden délután megkezdte újabb rendkívüli ülészakát, amelyen - az októberi rendes ülés előtt - folytatja a nyáron megkezdett reformtörvénykezést a baloldali programjának megvalósítására. a keddi ülés napirendjén a decentralizálási törvény harmadik része szerepelt, amely a júliusban és augusztus első vasárnapján elfogadott első két rész, a községek és a megyék új jogai után a tartományok jogainak átalakítását, bővítését irányozza elő.

a parlament tanácskozásával teljes erővel meginduló őszi politikai szezon a nyári „fegyverszünet”, után erőteljesebb társadalmi összecsapásokat ígér, minthogy a baloldali terveivel szemben formát ölt a tőke, a jobboldali ellenállása. az ugynevezett kegyelmi állapot, a baloldali győzelmét, az új kormány első

Nm

19. 25

reformjait követő várakozás, amelyben minden reform és változtatás könnyűnek tűnt, egyes megfigyelők szerint a végéhez közeledik. a legutóbbi közvéleménykutatások azt mutatják, hogy a franciák nagy többsége továbbra is bizik a kormányban, helyzetének javulását várja tőle, és támogatja a tervezett reformokat - de ez a többség valamelyest csökkent július óta.

a nemzetgyűlés ülészsaka egyrészt alkalmat nyújt az abszolút többséggel rendelkező szocialisták és a velük együtt kormányzó kommunisták részére a reformprogram folytatására, másrészt a kormánypolitika ismételt megvilágítására, kifejtésére, népszerűsítésére. pierre mauroy miniszterelnök jövő kedden nagy beszédben ismerteti az időszerű feladatokat és a kormány terveit.

ami a törvényhozási terveket illeti, a kormány által nyáron kidolgozott törvényjavaslatok megvitatása előreláthatólag 500 órányi vitát igényel majd. az őszi napirenden szerepel az államosítási törvény /ennek végső formába való öntéséről még tárgyal és vitatkozik a kormány/, a halálbüntetés eltörlése, a magán-rádióadók engedélyezése, a külföldi munkások új státusa /4 millió emberről van szó az 54 milliós országban/, az atomközpontok építésének jövője /ebben a kérdésben a szocialista párt megoszlik, a kommunisták az atomenergia-program folytatása mellett foglalnak állást./ /folyt./

bd/vs fm ng

17.00 080981 2272

-.-

sk0044 4 230 mtik1047

francia nemzetgyűlés /2. rész/

a parlament szokásos őszi feladata, az új költségvetés megszavazása sem lesz mentes politikai töltéstől: a költségvetés tükrözni fogja a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentésére irányuló szándékot, először tartalmaz majd vagyonadót /amelynek módosításairól még folyik a vita a kormányban/, ugyanakkor biztosítani kell a gazdasági tevékenység ösztönzését a nehéz világgazdasági helyzetben. a gazdasági kérdések kulcsfontosságúak, mivel a lakosság jelentős része a munkanélküliség és az infláció eddig igen kedvezőtlenül alakuló frontjain elért eredményektől teszi függővé álláspontját, ha nem is azonnal, de az elkövetkező egy-két esztendőben.

bd/vs fm ng

17.11 080981 0709

Nm

18.11

-.-

sk0045 4 260 mtik1048

moszkvai könyvkiállítás - befezés /1. rész/

fazekas lászló, az mti tudósítója jelenti:

moszkva, 1981. szeptember 8. /mti/ - kedden véget ért a harmadik moszkvai nemzetközi könyvkiállítás és vásár, és mint eredményei tanúsítják, ez a reprezentatív bemutató egyre nagyobb nemzetközi tekintélyre tesz szert.

a 86 ország könyvkiadóinak és könyvkereskedelmi vállalatainak részvételével megrendezett kiállításon kötött megállapodásokról, üzleti szerződésekről kedden borisz sztukalin, a szovjetunió könyvkiadói, nyomdászati és könyvkereskedelmi állami bizottságának elnöke számolt be az újságíróknak. elmondta, hogy a kiállításon résztvevő könyvkiadók összesen 2057 szerződést írták alá szépirodalmi és tudományos művek, művészeti albumok megjelentetéséről. a szovjet könyvkereskedelmi vállalatok 90 millió rubel értékben kötöttek export-import megállapodásokat külföldi cégekkel. a külföldi vásárlók a jelek szerint egyre nagyobb érdeklődést tanúsítanak a társadalomtudományi és politikai kérdésekkel foglalkozó művek iránt, miközben nem csökken a szovjet szépirodalom iránti igényük sem. a kato sing tank japán könyvkiadó például megvásárolta az andrej gromiko szovjet külügyminiszter cikkeiből és beszédeiből összeállított kötet kiadásának jogát, a pergamon press angol-amerikai könyvkiadó pedig megjelenteti a „fejezetek leonyid brezsnyev életéből,, című művet.

borisz sztukalin különösen örvendetesnek nevezte, hogy a nemzetközi légkör, a hidegháborus korszak felélesztésére tett kísérletek és a kulturális kapcsolatok visszafogására irányuló törekvések ellenére a nyugati országok könyvkiadói igen nagy számban vettek részt a kiállításon. jelentős számban jöttek el például amerikai cégek, annak ellenére, hogy a kiállítás előtt valóságos kampány bontakozott ki az egyesült államokban az amerikai részvétel ellen, az amerikai kormányzat nem is járult hozzá egy nemzeti stand felállításához. /folyt./

fl ht ng

17.25

080981 1950

Nm

19.

--

sk0046 4 230 mtik1049

moszkvai könyvkiállítás vége /2.rész/

a magyar könyvexport szempontjából is jó eredményekkel zárult a moszkvai kiállítás. mint gönyei Antal, a moszkvában 18 magyar könyvkiadót képviselő kultura külkereskedelmi vállalat vezérigazgatója az mti tudósítójának elmondta, elsősorban a szovjetunióval, de más országokkal is jelentős összegű szerződéseket írtak alá. a mezsdunarodnaja knyiga külkereskedelmi vállalattal aláírt megállapodás értelmében a szovjetunió 1982-ben 7 millió rubel értékű könyvet, folyóiratot, hanglemezt importál magyarországról. közös kiadásban fog megjelenni többek között a „44 magyar novella”, című kötet, gink károly fotóművész „színes magyarország”, című albuma és barcsay Jenő művészeti anatómiája. szlovák könyvkiadók 25 ezer rubel értékben rendeltek magyar szépirodalmi műveket. a thames and hudson angol cég megvette szentágothai János akadémikus anatómiai atlaszának és a corvina kiadó kis képzőművészeti sorozatának kiadási jogát.

fl/im ht pk

17.29

080981 0995

-.-

sk0047 4 230 mtik1050

a „szolidaritás”, munkastilusa, céljai /1.rész/

kelemen István, az mti tudósítója jelenti:

Varsó, 1981. szeptember 8. /mti/ - a „szolidaritás”, gdanskban folyó kongresszusáról rendszeresen, meglehetősen nagy terjedelemben beszámolnak a központi varsói lapok, s hirt ad minden lényeges fejleményről a rádió és a televízió is. a két utóbbi tömegtájékoztató eszköz műsoraiból azonban hiányoznak a hang-, illetve képfelvételek, mivel a központi rádió és a televízió nem kapott akkreditációt a tanácskozásra. - az embereknek pedig joguk volna ahhoz, hogy tudják, lássák, mi történik a gdanski tanácskozáson - mutatott rá a televízió kommentátora, utalva arra, hogy a rádió és a tv kirekesztése enyhén szólva nem tartozik a demokratizmus fogalomkörébe, amit pedig a „szolidaritás”, olyannyira hirdet. a trybuna ludu kommentátora azt is furcsának találja, hogy a gdanski kongresszuson olyan határozatot fogadtak el, amely szerint a küldöttek az elnökséghez csak azután terjeszthetnek be javaslatokat, ha azokat a regionális delegációvezető előzetesen jóváhagyta.

Nw

19/25
g

ugyancsak a Lemp központi lapja részleteket közölt abból a levélből, amelyben az egyik lublini üzem „szolidaritás” szervezetének elnöke bejelenti, hogy lemond tisztségéről és kilép a szervezetből. az illető, boleslaw cwikla, a többi között azt írja, hogy a „szolidaritás”, amelynek tevékenységét elvben a tagok milliói irányítják, „olyan szervezetté vált, amelyet teljes mértékben felülről vezérelnek, s amelynek egyszerű tagjait különféle demagógok a saját céljaikra használják fel... ebben a szervezetben „csak az a jó vezető, aki igazgatók leváltását követeli, tiltakozik, sztrájkol, amint azonban önállóan kezd gondolkodni, vagy bírálni merészezi a szervezet tevékenységét - abban a pillanatban elveszett ember... cwikla is ilyen „elveszett ember”, mert annak idején nem csatlakozott az augusztusi sajtósztrájkhoz, s attól kezdve sorozatos támadások érték./folylt/

kn/hi ht pk

17.33 080981 1977

-.-

sk0048 4 230 mtik1051

a „szolidaritás”, munkastilusa, céljai /2.rész/

a hadsereg lapjában, a zolnierz wolnosciban czeslaw stopinski altábornagy a „szolidaritás”, céljait elemelve arra a következtetésre jut, hogy a szervezet vezetőinek azért olyan fontos a munkásönkormányzat kérdése, mert így akarják megragadni előbb a gazdasági, majd azon keresztül a politikai hatalmat. megfogalmazása szerint „országunkban az ellenforradalom már nem elméleti fogalom, már nem lopakodik, hanem emelt fővel, nyíltan a hatalom után nyúl... a cikkíró felteszi a kérdést: „lehetséges-e egyáltalán megállapodás nyílt politikai ellenfelekkel, olyanokkal, akik már nem szakszervezetnek nevezik magukat, hanem ellenzéki társadalmi-politikai mozgalomnak?...” a zolnierz wolnosci egy másik cikke - a néhány nappal ezelőtti televíziós sajtóértekezlet alapján - demagógiával vádolja a „szolidaritás”, vezetőit, és azt fejtegeti: a szakszervezet vezetőségét már csak azért sem bántja túlzottan a kongresszusi rádió- és tv-közvetítések hiánya, mert így legalább „nem kerülnek a nyilvánosság elé a szervezet gyenge pontjai, s azok a heves csatározások, amelyek az íróasztalok megőrzéséért folynak...

kn /hi ht pk

17.34 080981 1189

Nuu

20,

-.-

sk0049 4 230 mtik1052

nyugat-81 hadgyakorlat

moszkva, 1981. szeptember 8. /taszsz/ - a nyugat-81 fedőnevű szovjet hadgyakorlat térségéből jelentik: szeptember 8-án az „északiak”, és a „déliak”, folytatták a csapatok és a haditengerészet főerőinek felkészítését a harci cselekményekre. megtartották a fegyverek és az irányítórendszer próbáját. felfejlődött a hadtáp. az élen lévő egységek folytatták a harcokat jobb állásokért. légvédelmi, légi és tengeri hadmozdulatokat hajtottak végre. a felderítés aktívan tevékenykedett.

ht pk

17.36 080981 0538

-.-

sk0050 4 230 mtik1053

husák-kadhafi-pohárköszöntők

tripoli, 1981. szeptember 8. /taszsz/ - mint ismeretes, gustáv husák, a cskp kb főtitkára, csehszlovák köztársasági elnök vezetésével delegáció tartózkodik Libiában hivatalos baráti látogatáson. a csehszlovák küldöttség tiszteletére adott vacsorán pohárköszöntőjében a vendéglátó moamer el-kadhafi ezredes, a libiai vezetője kifejtette, hogy Libia és csehszlovákia kapcsolatai dinamikusan fejlődnek. Libia - jelentette ki - a csehszlovák delegáció látogatását a csehszlovák nép és a többi szocialista ország szolidaritásának megnyilvánulásaként értékeli. ez a jelenlegi feszült helyzetben, nem sokkal az egyesült államok fegyveres agressziója után, különös jelentőséggel bír - mondotta kadhafi.

/forradalom

válaszában gustáv husák rámutatott arra, hogy libiai látogatása az országaik közötti baráti kapcsolat elmélyítését, a két nép közös erőfeszítéseinek növelését szolgálja a békéért és a demokráciáért folytatott küzdelemben. a csehszlovák államfő beszédében elítélte az egyesült államokat agressziós terjeszkedő politikájáért, és hangsúlyozta, hogy az olyan akciók, mint amilyen nemrégiben Libia szuverén jogainak megsértése is volt, nagyban veszélyeztetik a világ békéjét és biztonságát.

dr ht pk

17.41 080981 1245

Nm

20.

-.-

sk0051 4 230 mtik1054

brezsnyev - visszhang

washington, 1981. szeptember 8./mti/ - első oldalon közöl tudósítást a keddi the washington post leonyid brezsnyevnek, az szkp kb főtitkárának a le duan tiszteletére adott vacsorán elhangzott beszédéről. „a szovjet vezető beszéde nyilvánvalóan válasz volt a kormánzatnak arra a döntésére, hogy megindítja a neutronfegyverek gyártását, - írja a lap moszkvai tudósítója.

a beszéd egyes részei a the washington post tudósítása szerint arra utaltak, hogy az szkp főtitkára a reagan-kormány átfogó hadászati programjára kívánt reagálni. szó szerint idézi a lap leonyid brezsnyev beszédének azokat a részeit, amelyekben leszögezi, hogy a szovjetunió nem marad közömbös új fegyvereknek az amerikai arzenálban való megjelenése esetén.

ezzel együtt az amerikai lap „mértéktartónak,,, sőt „békülékenynek,, találta a szovjet pártvezető kijelentéseit, bár idézte brezsnyev szavait arról, hogy az amerikai kormányzat provokatív irányvonala tovább növeli a bizalmatlanságot a két nagyhatalom között.

ugyancsak keddi számában közölte a the washington post john newhouse-nak, az amerikai fegyverzetellenőrzési és leszerelési hivatal volt igazgatóhelyettesének cikkét. „miért van szüksége reagannek a salt-ra?,,, címmel newhouse, aki carter kormánya idején dolgozott a hivatalban, kísérletet tesz arra, hogy jobb belátásra bírja az új kormányt a hadászati fegyverek korlátozása tekintetében.

a reagan-kormány súlyos költségvetési gondjaira célozva megjósolja: ha a republikánusok nem változtatják meg merev álláspontjukat, és nem fogadják el az eddig megkötött, s mindenki számára előnyösnek bizonyult salt—szerződéseket, ez „igen jelentős, és minden vonalon jelentkező nehézségek forrásává válhat,,, s a későbbiekben reagan politikai pozíciójának romlását fogja előidézni.

br/hi pl pk

17.44

080981 1842

Nuv

20.

--

sk0052 4 230 mtik1056

usa — india

uj-delhi, 1981. szeptember 8./mti-upi/ - az indiai-amerikai viszonyban „átmeneti lehülés,, - következett be - állapította meg naraszimha rao indiai külügyminiszter a parlament előtt mondott beszédében. emlékeztet, hogy uj-delhi megtagadta george griffin amerikai diplomata akkreditálását, arra hivatkozva, hogy griffin hirszerzéssel foglalkozott. rao beszédében hangoztatta, hogy griffin korábban calcuttában, az amerikai konzulátuson teljesített szolgálatot, és már akkor is folytatott hirszerző tevékenységet. ezt egyébként az elmúlt pénteken indira gandhi miniszterelnök is megerősítette a sajtó képviselői előtt.

rao hangsúlyozta, hogy india nagy fontosságot tulajdonít az amerikai-indiai kapcsolatoknak, de a két ország viszonyának javulása mindkét fél magatartásától függ. washington megtorló lépését az indiai külügyminiszter indokolatlannak nevezte. az amerikai kormány ugyanis válaszul nem volt hajlandó megadni az akkreditálást prabhakar menon indiai diplomata számára.

gl pl pk

18.01 080981 1026

--

sk0053 4 230 mtik1057

„szolidaritás,, - taszsz

varsó, 1981. szeptember 8. /taszsz/ - kedden a taszsz hírügynökség „kiket képviselnek?,, címmel a következő tudósítást küldte a lengyel fővárosból:

- gdanskban megnyílt a „szolidaritás,, kongresszusa. ennek a szakszervezeti egyesülésnek a jobboldali vezetői, akik makacsul folytatják lengyelország gazdasági és politikai élete szétzilálásának irányvonalát, demagóg módon kijelentik, hogy őket a „lengyel munkásosztály érdekei,, vezérlik. kik is azok, akik gdanskban összegyűltek, hogy a munkások nevében beszéljenek?

- a szakszervezet vezető köreiből a külföldi újságírókkal között adatok szerint a kongresszus küldötteinek 89 százalékát a „szolidaritás,, apparátusának függetlenített alkalmazottai adják. az olyan ellenforradalmi csoportosulásokat, mint kss-kor - „társadalmi önvédelmi bizottság,, - valamint a „független

Nm

201

Lengyelország konföderációja, „120, illetve 70 ember képviseli. a kongresszus sajtóközpontjának vezetője, m. podgurczik, az újságírók kérdéseire válaszolva elmondta, hogy a munkások kisebbségben vannak a kongresszuson. pontosabban a küldöttek alig 25 százaléka munkás.

- a kongresszus összetétele tükrözi a beszámolók és felszólalások alapvető irányát, atmoszféráját is: ócsárolják a népi lengyelország szocialista alapjait, támadják a lengyel egyesült munkáspártot, a kormányt, a hatalom választott testületeit, kísérletet tesznek az országnak a háború után elért eredményei befekettetésére. ugyanakkor a szakszervezet a korábbiakhoz hasonlóan semmiféle konstruktív programot nem terjeszt elő, nem határozza meg azt, hogy miben tudna a „szolidaritás”, nem szavakban, hanem gyakorlatilag is hozzájárulni a bonyolult problémák megoldásához, amelyekbe jelenleg az ország ütközik.

- ugyanakkor a szakszervezet felelőtlenül újabb, köztük anyagi követelésekkel lép fel az állammal szemben, amelyeknek a kielégítésére - és ezt mindenki megérti - nincs erőforrás és feltétel. mindent összevetve, a kiuttalanság létrehozása az, ami a kongresszus vezetőinek megfelel, mivel a politikai hatalom megragadását veszik célba lengyelországban, és szeretnék megingatni a munkásoknak a szocialista népi államba vetett hitét.

szi ht pk

18.05 080981 2220

--

sk0054 4 230 mtik1059

sziad barre - nyilatkozat

nairobi, 1981. szeptember 8. /mti-upi/ - mohammed sziad barre szomáliai elnök kedden állást foglalt a kenyával fennálló kapcsolatok rendezése mellett. a kenyai the standard című napilapban közölt nyilatkozatában sziad barre kifejtette, hogy szomáliának nincs területi követelése kenyával szemben. az államfő örömmel fogadná a két ország kapcsolatainak normalizálását, hogy biztosítsák a kelet-afrika és az arab-öböl térségének stabilitását.

a két ország viszonya akkor romlott meg, amikor szomáliai csapatok provokációkat hajtottak végre kenya ellen, s mogadishu területi követelésekkel lépett fel. sziad barre az interjuban utalt az afrikai egységszervezet júniusban nairobiában tartott csúcstárgyalására, amelyen megbeszéléseket folytatott daniel arap moi kenyai elnökkel, és arra is: a két ország megegyezett abban,

Nm

201

hogy együtt keresi a közös határ mentén tapasztalható „banditizmus”, megszüntetésének módjait. sziad barre szerint szomália fokozta erőfeszítéseit, hogy azonosítsa „a kenya ellen tevékenykedő bűnöző és felforgató elemeket”,.

a szomáliai vezető ugyanakkor „egészen másnak”, nevezte országának etiópiával fennálló kapcsolatait, de hozzátette, hogy ogadenről - etiópia egyik tartományáról, melynek megszerzéséről szomália továbbra sem mondott le - „kész tárgyalni”, mengisztu hailé mariam etiópiai elnökkel.

sr fm pk

18.08 080981 1401

--

sk0055 4 230 mtik1060

yukava - nekrológ

tokió, 1981. szeptember 8. /mti/ - hetvennégy éves korában elhunyt yukawa hideki, a világhírű japán nobel-díjas fizikus, a kyotói egyetem tiszteletbeli tanára. a kvantumelmélet egyik úttörőjeként 1935-ben megalkotta a mezőelméletet, amelyet 12 évvel később igazolt a gyakorlati fizika. munkásságáért 1949-ben tüntették ki nobel-díjjal. yukava jelentős szerepet játszott a tudósoknak az atomfegyverek eltiltásáért való nemzetközi összefogásában is. már megrendült egészségi állapotban, súlyos műtéten átesve szervezte meg idén júniusban a nagy visszhangot keltő kyotói értelmiségi konferenciát. a résztvevők felszólították a tokiói kabinetet, hogy képviselője az ENSZ-közgyűlés jövőre esedékes második különleges leszerelési ülészakán javasolja: az atomhatalmak vállaljanak kötelezettséget, hogy nem alkalmaznak nukleáris fegyvereket ilyen eszközökkel nem rendelkező országokkal szemben, és idővel meghatározott mennyiséggel csökkentik atomarzenáljukat. ezeknek az intézkedéseknek a megvitatása végett hívják meg nemzetközi konferenciára az atomfegyverekkel nem rendelkező államok képviselőit.

fn/vs pl pk

18.11 080981 1145

Nur

→
20.

[Handwritten signature]

--

sk0056 4 230 mtik1061

egyiptom - tisztogatási kampány

rákos györgy az mti tudósítója jelenti

kairó, 1981. szeptember 8. /mti/ - a múlt hétvégi egyiptomi letartóztatásokról szóló, másfél ezer nevet tartalmazó lista még nem a végleges, rövidesen újabb névsort hoznak nyilvánosságra a hatóságok - idézte kedden a kairói sajtó a politikai főügyészt, akinek hivatala indít vizsgálatot az őrizetbe vettek ellen.

hétfőn összesen 1536 előállított személy nevét közölték az egyiptomi lapok, a „vallási viszályért való felelősség,„ címén kezdeményezett perek száma azonban a jelek szerint ennél is több lesz. az iszlám fundamentalista mozgalom és az ellenzéki pártok egyidejű elnémitására indított letartóztatási hullám során ezernél több „muzulmán testvér,„ kopt pap, és a világi ellenzék neves személyiségei kerültek lakat alá. a „nemzeti egység helyreállításának,„ jelszavával zajló intézkedéseket széleskörű magyarázó kampány kíséri, amely azonban mindmáig adós annak indoklásával, hogy miért készül politikai per a polgári nacionalista irányzatú szocialista munkapárt, a baloldali nemzeti haladó párt több vezetőségi tagja ellen, a politikai élettől visszavonult fuad szirageddin, volt vafdistá vezető, vagy éppenséggel mohammed hasszanein heikal, nasszer elnök volt tanácsadója, az al-ahram című lap egykori főszerkesztője ellen?

a vallási élet politikamentessé tételére hozott intézkedések nyilvánvalóvá teszik, hogy az egyiptomi hatóságok az iráni iszlám forradalom egyiptomi ismétlődésének kívánják elejét venni.

zakaria barri mohamedán vallási alapítványügyi államminiszter a hét elején közölte, hogy az elnöki rendelettel felosztatott iszlám társulások mecsetjei azonnali hatállyal tárcájának fennhatósága alá kerülnek, továbbá, hogy a jövőben az ország összes mecsetjében kizárólag a miniszter engedélyével bíró sejkék mondhatnak prédikációt.

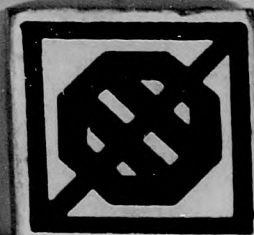
az iszlám ellenzék egyik központja, a kairói egyetem vezetősége fokozott biztonsági intézkedésekkel várja a közeledő tanévnyitást: a jövőben csak az igazolvánnyal rendelkező diákok léphetnek az egyetem területére, és az intézménybe nem teheti be a lábát, aki az iszlám csoportok jellegzetes öltözékét, a földig érő fehér ruhát viseli.

rg/zsa pl pk

18.13

080981 2226

Nw

sk0057 4 230 mtik1062

labor day

washington, 1981. szeptember 8. /mti/ - a keddi reggeli sajtóbeszámoló már százezerre becsülték az afl-cio new york-i tüntetésen részt vett szervezett dolgozók számát. ez a becslés a new york-i rendőrségtől származik, míg brian mclaughlin, a tüntetés egyik szervezője azt állította, hogy a hatórás tüntetés több mint kétszázezer embert mozgatót meg.

bár a hétfői amerikai lapok azt jósolták, hogy reagan new york-i látogatása elvonja a figyelmet az amerikai munkásmozgalom százéves jubileuma alkalmából rendezett felvonulásról, ennek az ellenkezője következett be: „a munkások elkerülték reagant, - jelezte elsőoldalas fő címében a keddi the washington post, arra célozva, hogy az afl-cio nem hívta meg az elnököt a felvonulásra, holott tudott tervezett new york-i utjáról.

a the new york times keddi számában william c. coyne így összegezte azokat az okokat, amelyek a reagan politikájával szembeni növekvő elégedetlenséget táplálják: „a reagan-kormányzat lassan ráébred arra, ami eddig is nyilvánvaló volt. a fegyverkezési kiadások indokolatlan kiterjesztése, a szociális programok felszámolása, ami még több embert juttathat az állam által eltartandó nincstelenek közé, s a nagyarányú adócsökkentés együttesen költségvetési deficithöz vezet, és szétoszlatja az ország gazdasági felépüléséhez fűzött reményeket.,,

br/vs pl pk

18.15 080981 1375

-.-

sk0058 4 230 mtik1063

szudán

beirut, 1981. szeptember 8. /upi/ - a szudáni fővárosban kedden hivatalos személyiségek cáfolták a jana libiai hirügynökség hétfői jelentését, amely szerint rendkívüli állapotot hirdettek khartoumban. /a libiai tájékoztatás szerint szudáni tisztek egy csoportja nimeri elnök lemondását követelte, aki erre válaszul rendkívüli állapotot léptetett érvénybe, s harckocsikat vezényelt a fővárosba. a libiai jelentés szerint több katonatisztet letartóztattak./

Nm

a nyilatkozó szudáni tisztségviselők szerint nincs rendkívüli állapot, és a katonai felvonulás azzal függ össze, hogy a fegyveres erők „hadgyakorlatot tartottak a harckészültség megállapítására,, ez három napja történt, s azóta nincsenek harckocsik sem a fővárosban, sem a bevezető utakon - közölték khartoumban.

ta pl pk

18.42 080981 0817

-.-

sk0059 4 230 mtik1065

közel-keleti hírek - 2

izraeli kp

tel-aviv, 1981. szeptember 8. /mti-ctk/ - nyilatkozatot adott ki tel-avivban az izraeli kommunista párt kb politikai bizottsága begin izraeli miniszterelnök és reagan amerikai elnök stratégiai szövetségéről.

az okmány szerint begin és saron hadügyminiszter amerikai katonai bázissá akarja átalakítani izraelt. a izraeli vezetők washingtoni megbeszéléseiken most olyan javaslatokat kívánnak előterjeszteni, amelyeknek alapján tovább bővülne a két ország katonai együttműködése. arra törekednek, hogy - a „szovjet veszély,, kitalált elméletének hangoztatásával és az arab országokhoz való ellenséges viszony fenntartásával - még jobban bevonják izraelt az amerikai katonai tervek megvalósításába - mutat rá az izraeli kp nyilatkozata.

„szilárdság frontja,, - csucs

beirut, 1981. szeptember 8. /afp/ - a „szilárdság frontja,, - amelynek tagjai szíria, algéria, libia, a jemeni ndk és a pfsz - szeptember 15-én csucsértekezletet tart a libiai benghaziban - jelentette kedden az asz-szafir című libanoni lap. az ujság jól értesült forrásokra hivatkozva azt állította, hogy az értekezlet megtartásának ténye „véglegesnek,, tekinthető.

a legmagasabb szintű tanácskozást a külügyminiszterek kétnapos találkozáson készítik majd elő.

Nm

a csúcserkekezet fő témái a következők lesznek: a közel-keleti térség legújabb fejleményei, az egyesült államok és libia közötti légi incidens a sidra-öbölben, a libanoni helyzet, valamint az etiópia, libia és a jemeni ndk között létrejött háromoldalu szerződés.

sr pl pk

18.45 080981 1593

--

sk0060 4 230 mtik2001

„szolidaritás”, kongresszus-2.

gdansk, 1981. szeptember 8. /mti/ - a „szolidaritás”, szervezet gdanski kongresszusának negyedik napján, kedden a küldöttek felhívást fogadtak el, amely a kormányhoz szól, és az önkormányzatok kérdésével foglalkozik. a felhívás kifejti, hogy amennyiben a lengyel törvényhozás a „szolidaritás”, álláspontjával ellentétben foglal állást az önkormányzatokról, akkor a szervezet országos referendumot kezdeményez, továbbá bojkottálni fogja a szejm által hozott törvényt.

megfigyelők ezzel kapcsolatban emlékeztetnek arra, hogy az önkormányzat kérdésében a lengyel egyesült munkáspárt és a kormány álláspontja egyértelműen a szocialista társadalmi tulajdon fenntartása mellett tesz hitet, míg a „szolidaritás”, a csoporttulajdont, a kisebb gazdasági egységek teljes önállóságát kívánja megteremteni az országban, és az önkormányzatot gyakorlatilag a központi tervezés és irányítás megszüntetésére kívánja felhasználni.

a délután folyamán az egyik felszólaló megkérdőjelezte a szocialista országok gazdasági együttműködésének szükségességét, s azt hangoztatta, hogy a kgst-ben való részvétel semmi haszonnal nem jár lengyelország számára. a „szolidaritás”, kongresszusának keddi ülésén mind több küldött foglalt olyan értelemben állást, hogy a szakszervezetnek döntő beleszólást kell kapnia a gazdasági és társadalmi kérdések megoldásába a kormánnyal szemben.

az eredetileg háromnaposra tervezett kongresszust egyébként - egy hétfői bejelentés szerint - bizonytalan időre meghosszabbították.

mj-zse/vs pl pk

19.04 080981 1576

Nw

--

sk0061 4 230 mtik2002

rövid hírek

hasszan ali pekingben

peking, 1981. szeptember 8. /afp/ - kamal hasszan ali egyiptomi miniszterelnök-helyettes, külügyminiszter kedden háromnapos látogatásra pekingbe érkezett. látogatásának célját egyiptomi források az egyiptomi-kinai kapcsolatok további mélyítésében jelölték meg.

ocean safari 81

brüsszel, 1981. szeptember 8. /adn/ - kedden megkezdődött a nato összevont haderőinek „ocean safari 81”, fedőnevű hadgyakorlata, amelyben 19.000 katoná, 83 hadihajó és 280 repülőgép vesz részt. a hadgyakorlatra a la manche-csatornától a biscayne-öböl és a portugál partokig terjedő térségben kerül sor.

dél-afrikai szakszervezeti képviselők

johannesburg/east london/pretoria, 1981. szeptember 8. /dpa/upi/afp/ap/ - hétfőn este 205 színesbőrű szakszervezeti aktivistát tartóztatott le a dél-afrikai rendőrség - jelentették hivatalos forrásokból.-a tömeges letartóztatásra egy east londonban tartott gyűlés után került sor. a letartóztatottak a három legnagyobb dél-afrikai szakszervezet tagjai voltak.

görög kikötősztrájk

pireusz, 1981. szeptember 8. /ap/ - már harmadik hete tart pireuszban és szalonikiben, az ország legforgalmasabb tengeri kikötőiben a dokkmunkások sztrájkja. a munkabeszüntetés miatt a hajóforgalom csaknem teljesen megbénult. az augusztus 24-e óta tartó tiltakozó akció célja az, hogy a kormány figyelmét a kikötői problémákra irányítsa.

dr pl pk

19.07 080981 1446

Nm

sk0062 4 230 mtik2003

angola - tömeggyűlés

Lisszabon, 1981. szeptember 8. /mti-ap/- Luanda lakossága kedden többeszes tömeggyűlésen tiltakozott a dél-afrikai köztársaság angola elleni inváziója ellen - jelentette az angolai hírügynökség. - a nagygyűlésen evaristo domingos tábornok, az mpla - munkapárt politikai bizottságának tagja elítélte az amerikai kormány expansionista, militarista politikáját. rámutatott, hogy az egyesült államoknak az enosz-határozat elleni vétója láthatóan bizonyítja washington és pretoria tökéletes egyetértését.

domingos éberségre szólította fel az ország lakosságát a belső ellenséggel, elsősorban az unita szakadár csoportjaival szemben.

a pretoriai rezsím további támadásokat intéz angola ellen, és csapatai még mindig megszállva tartják az ország déli tartományait.

gl pl pk

19.12 080981 0810

--

sk0063 4 230 mtik2004

iráni helyzetkép

teherán, 1981. szeptember 8. /taszsz/afp/upi/ - iránban kedden tömeges felvonulásokkal emlékeztek meg a „fekete péntek”, harmadik évfordulójáról. a néhai sah katonái három évvel ezelőtt ezen a napon belelőttek a tüntető tömegbe, s többeszen életüket veszítették. teheránban és az ország több városában kedden tömeges gyászszertartásokat rendeztek.

a teheráni biztonsági szolgálat az évforduló napján különös éberségre szólította fel a lakosságot, és arra kért minden iráni állampolgárt, hogy hiusítsa meg az esetleges provokációs kísérleteket.

az évforduló alkalmából hasemi rafszandzsani, a parlament elnöke kedden üzenetet intézett az iráni néphez, amelyben emlékeztetett arra, hogy 1978. szeptember 8-a fordulópont volt az iráni forradalom történetében. a parlament elnöke hangsúlyozta, hogy a békés tömeg elleni erőszakos fellépés, a tüntetők könyörtelen legyilkolása a pahlavi-rendszer több évi amerikai támogatásának volt az eredménye.

hosszein muszavi tabrizi, irán új főügyésze kedden rádiónyilatkozatban közölte, hogy minden egyes városban forradalmi bíróságokat állítanak fel az államrendszer ellenfeleinek semlegesítése érdekében. a főügyész az igazságszolgáltatás előtt álló legfontosabb feladatként az ellenforradalmi elemek, a korrupció és a prostitúció elleni küzdelmet emelte ki.

gf pl pk

19.17 080981 1360

-. -

sk0064 4 230 mtik2005

miterrand — fahd

baracs dénes, az mti tudósítója jelenti:

párizs, 1981. szeptember 8. /mti/ - miterrand francia köztársasági elnök kedden az elysée-palotában fogadta fahd herceg szaud-arábiai trónörökösét, majd ebédet adott tiszteletére. az ebédet claude cheysson külügyminiszter is részt vett.

a találkozóról hivatalosan csak annyit közöltek, hogy „kiváló és elmélyült” eszmecserére adott alkalmat. mint ismeretes, a francia elnök három hét múlva szaud-arábiába látogat. megválasztása óta ez lesz miterrand első hivatalos államközi látogatása, és így jelzi azt, hogy párizs különleges fontosságot tulajdonít a sivatagi olajországgal fenntartott kapcsolatoknak.

a francia magatartás fontos szempontja, hogy szaud-arábia az ország első kőolajszállítója, egymaga a francia szükségletnek több mint felét fedezi, ugyanakkor a francia hadiipar egyik legfőbb ügyfele; még giscard idején például egy „kulcsrakész hadiflotta”, megépítéséről, s legénységének kiképzéséről kötött szerződést franciaországgal.

diplomáciai téren párizs érdeklődést árult el a szaud-arábiai béketerv iránt, és felvilágosításokat kért egyes pontjaival kapcsolatban. riad a francia sajtóértesülések szerint szeretné megnyerni párizs támogatását az augusztus elején előterjesztett „béketervhez”.

a szaud-arábiai elgondolást a közöspiaci külügyminiszterek is tanulmányozták a múlt hét végén london közelében rendezett tanácskozásokon. a diplomaták szerint az számos pontjában közös a tavalyi velencei nyilatkozattal - ami persze egyben azt is jelzi, hogy számos más ponton eltér attól.

Nm

minthogy a keddi elysée-beli megbeszélésről egyik fél sem közölt érdemi részletet, előreláthatólag a francia elnök rijadi látogatása során válik el, hogy mennyiben egyeztethető össze párizs és a vahabita királyság közel-keleti politikája - különös tekintettel arra, hogy a francia diplomácia izraellel is jó kapcsolatokat kíván megőrizni, és mitterrand elnök izraeli látogatásának előkészítésére is folynak már diplomáciai lépések. attali elnöki tanácsadó a hónap végén tel-avivba utazik.

bd/hi pl pk

19.21 080981 2116

-.-

sk0065 4 230 mtik2006

buckley pakisztánban

islamabad/karachi, 1981. szeptember 8. /mti-ap/ina/ - james buckley amerikai külügyminiszter-helyettes kedden kétnapos látogatásra pakisztánba érkezett.

a karachi repülőtéren buckley újságíróknak elmondta, hogy júniusban tett pakisztáni látogatása óta - amikor 2,5 milliárd dollár értékű katonai és gazdasági segélycsomagról jött létre megállapodás - haladás történt az amerikai részről pakisztánnak nyújtandó katonai eladásokról és gazdasági segítségnyújtásról folytatott párbeszédben. buckley kijelentette, hogy jelenlegi látogatásának fő célja a júniusban elkezdett pakisztáni-amerikai véleménycseré folytatása.

az amerikai diplomata tárgyalásokat folytat majd agha sahi pakisztáni külügyminiszterrel, aki new yorkból szintén kedden érkezett haza. jól értesült források szerint a rendkívüli fegyverszállítás kérdését vitatják meg, beleértve f-16-os harci gépek szállítását is. buckley várhatóan látogatást tesz zia ul-hak pakisztáni elnöknél, aki két héttel ezelőtt nyilvánosan figyelmeztette az egyesült államok kormányát, hogy ha késleltetnék a korszerű harci gépek szállítását, ez pakisztáni körök szemében erősen alááshatná az egyesült államok szavahihetőségét.

a szállításokhoz amerikai részről még mindig szükség van a nukleáris fegyverek elterjesztését tiltó törvény felfüggesztésére.

wr pl pk

19.46 080981 1366

Nuu

-.-

sk0066 4 230 mtik2007

szovjet jegyzék spanyolországhoz /1. rész/

moszkva, 1981. szeptember 8. /mti/ - a szovjetunió hétfőn diplomáciai jegyzékben hívta fel spanyolország figyelmét a nato-ba való tervezett belépésének várható következményeire.

a szóbeli jegyzék, amelyet a madridi szovjet nagykövetség juttatott el a spanyol külügyminisztériumhoz, emlékeztet azokra az utóbbi időben megszorított jelentésekre, amelyek szerint a spanyol kormány már gyakorlati lépéseket is tett a csatlakozási terv megvalósítására. felhívja a figyelmet arra, hogy bár minden országnak, így spanyolországának is, szuverén joga dönteni egy katonai szövetséghez való csatlakozásról, a szovjetunió kötelességének érzi véleményt mondani egy olyan kérdésben, amely jelentőségét és következményeit tekintve túllép a nemzeti kereteken, s európa és a világ békéjének, biztonságának szélesebb kérdéskörét érinti.

a jegyzék hangsúlyozza, hogy a szovjetunió és a varsói szerződés többi tagországa, akárcsak a múltban, jelenleg is mindent megtesz a tömbpolitika megszüntetéséért, az egymással szembenálló katonai tömbök feloszlásáért. spanyolország belépése a nato-ba azonban éppen ellenkező irányban hatna. annál is negatívabb lépés lenne ez, mivel pontosan beleilleszkednék azoknak a lépéseknek a rendszerébe, amelyek célja a fegyverkezési hajszák szitása, a nemzetközi feszültség növelése, a kelet és a nyugat közötti párbeszéd megnehezítése. a helsinki konferencia óta ez lenne az első eset, hogy következményeit tekintve ilyen súlyos, a tanácskozás záródokumentumában foglaltakkal éles ellentétben álló lépésre kerül sor. a nato új taggal való bővítése egyszersmind fokozná a két európai katonai-politikai csoportosulás szembenállását, bátorítaná a tömbpolitika híveit, s akadályozná azokat az erőfeszítéseket, amelyek célja a kontinens országai közötti kapcsolatokat összeurópai keretekbe helyezni. /folyt./

fl/vs pl pk

19.52 080981 1904

Nuu

sk0067 4 230 mtik2008

neutronfegyver - japán - nszk

tokió, 1981. szeptember 8. /taszsz/ - az amerikai neutronfegyver távol-keleti telepítése ellen emelt szót kedden a japán parlament felsőházában szonoda szunao külügyminiszter.

- a felsőház külügyi bizottsága a pentagon egyik képviselőjének kijelentését vitatta meg a tömegpusztító fegyver esetleges rendszerbe állításáról a térségben. szonoda hangsúlyozta, hogy ez a lépés tovább fokozná a feszültséget a távol-keleten.

bonn, 1981. szeptember 8. /adn/ - kedden bírálta a neutronfegyverről hozott amerikai döntést hans-jürgen wischnewski nyugatnémet szociáldemokrata politikus. újságírók előtt kijelentette: „mélységesen csalódott vagyok amerikai barátaink döntése miatt, mivel olyan fegyver gyártásáról határoztak nélkülünk, amely a mi országunkat érinti.,,

- az nszk és az európai országok számára most a nukleáris potenciál csökkentése a legfontosabb - mondotta.

ta pl pk

20.02 080981 0943

--

sk0068 4 230 mtik2009

szovjet jegyzék spanyolországnak /2.rész/

- a spanyol lépés azonban nem csak Európában, hanem a hozzá csatlakozó atlanti-óceáni és földközi-tengeri térségben is sok szempontból új helyzetet hozna létre - mutat rá a jegyzék, majd megállapítja: spanyolországnak tisztában kell lennie azzal, hogy politikai arculatának, s az európai államközi kapcsolatok rendszerében elfoglalt helyének megváltoztatása messzemenő és több szempontból előre pontosan nem látható következményekkel járna, többek között magának spanyolországnak a szempontjából is.

- természetesen a szovjet-spanyol kapcsolatokban is tükröződnék spanyolországnak egy olyan szövetségbe való belépése, amely a szovjetunió és szövetségesei ellen irányul. nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy létezik egy bizonyos tömbfegyelem, s ez, mint azt a mindennapi gyakorlat bizonyítja, negatívan befolyásolja a nato-tagországoknak sok nemzetközi kérdésben, köztük az európai

Rm

államközi kapcsolatok és a kétoldalú kapcsolatok kérdésében elfoglalt álláspontját - mutat rá a szovjet követség szóbeli jegyzéke.

- a tervezett spanyol belépés katonai szempontból is megváltoztatná az európai helyzetet. ilyen körülmények között pedig a szovjetunió és szövetségesei, szem előtt tartva legalapvetőbb érdekeiket, köztük biztonsági érdekeiket is, kénytelenek volnának levonni a megfelelő következtetéseket, s mérlegelni a válaszlépések lehetőségeit.

a szovjet diplomáciai jegyzék végezetül kifejezi a szovjetunióknak azt a reményét, hogy a fentebb ismertetett megfontolásokat, amelyeket a nemzetközi biztonság és az enyhülés megszilárdulásáért, az európai katonai szembenállás enyhítéséért, és nem utolsósorban a normális, kedvező szovjet-spanyol kapcsolatok fejlődéséért érzett aggodalom szült, spanyolországban figyelemmel fogadják.

fl/vs pl pk

20.17 080981 1827

-.-

sk0069 4 230 mtik2010

szovjet memorandum - negatív spanyol reagálás

lehel miklós, az mti tudósítója jelenti:

madrid, 1981. szeptember 8. /mti/ - a szovjet memorandumot, amelyet a madridi szovjet nagykövetség ügyvivője hétfőn délután nyújtott át a spanyol külügyminiszternek, José Pedro Pérez-Llorca külügyminiszter elutasította, arra hivatkozva, hogy az „beavatkozás a spanyolországban folyó belső vitába,„.

több spanyol politikai vezető, közöttük Santiago Carrillo, az skp főtitkára, és Felipe González Márquez, a spanyol szocialista munkáspárt főtitkára, leszögezte: a kormány a nato-ba való belépés ügyében csak a belépés elleni nyilatkozatokat utasítja vissza a belügyekbe való beavatkozásként, és egyáltalán nem emel kifogást hasonló határozottsággal azokkal a - mindenekelőtt amerikai - megnyilvánulásokkal és egyre erősödő nyomással szemben, amit a nato-ba való belépés érdekében fejtenek ki.

Nuv

megfigyelők arra is rámutatnak: nem lehet pusztán spanyolország belügyének tekinteni a vitát egy olyan döntésről, amely érinti az európai egyensúlyt, kihat a nemzetközi enyhülés alakulására, valamint spanyolországnak más országokkal - közöttük a szocialista országokkal és az arab világgal - fennálló kétoldalú kapcsolataira.

leh/zsa pl pk

20.20 080981 1267

-. -

sk0070 4 230 mtik2011

brit szakszervezeti kongresszus

aczel endre, az mti tudósítója jelenti:

London, 1981. szeptember 8. /mti/ - kedden, a brit szakszervezetek blackpooli kongresszusának második napján, felszólalt michael foot, a munkáspárt vezére. beszédében - nevek, vagy állaspontok felemlítése nélkül, de mondandóját jobbára a baloldalnak címezve - több ízben is bírálólágg idézte föl a párt alvezéri tisztéért folyó versengést, amely óhatatlanul megosztja a szakszervezeti mozgalmat is. mint mondotta, egység nélkül a munkáspárt nem képes távlatokat mutatni a brit tömegeknek, legfeljebb azt éri el, hogy választói hátat fordítanak neki.

egyebekben kritikája élét foot „az atlanti-óceán mindkét oldalán tapasztalható thatcherizmusnak”, fordította, utalva rá, hogy az ugy nevezett szabad világban 1982. táján a munkanélküliek száma eléri a 26 milliót. „a reaganizmusnak nincs több esélye a sikerre, mint a thatcherizmusnak. ugyanazt az érzéketlen, vak, embertelen és ostoba doktrínát követi mind a kettő, a különbség csak az, hogy reagan elnök sokkal nagyobb méretekben gyakorolja ugyanazt, így a következmények is mérhetetlenül súlyosabbak lehetnek”, - jelentette ki, egybekapcsolva ennek az atlanti politikának a szociál- és katonapolitikai következményeit.

foot ugyanakkor helyeslően és elismerően nyilatkozott a mitterrand vezette francia szocialista kormányzat tevékenységéről.

a nap kongresszusi vitájának nagyobbik részét a munkanélküliség foglalta el. erős hangsúlyt kapott, hogy az iskolából kikerülők mintegy harmada semmilyen álláshoz nem jut. a szakszervezetek nagyobb részt követelnek maguknak a fiatalok neveléséből és

Nw

képzéséből, egyszersmind kikelnek azzal a gyakorlattal szemben, amit a munkáltatók egyrésze a konzervatív kormány bátorításával követ: feleslegesség címén elbocsátanak idősebb, tapasztalt munkásokat, és a helyükre olcsóbb, fiatal munkaerőket vesznek fel. ezért a thatcher-kormánytól még pótlékokat is kapnak.

ae/zsa pk

20.24 080981 1980

-.-

sk0071 4 230 mtik2013

begin

bokor pál, az mti tudósítója jelenti:

Washington, 1981. szeptember 8. /mti/ - begin izraeli miniszterelnök kedden Washingtonba érkezett. a kormányfőt az Andrews légitámaszponton haig amerikai külügyminiszter fogadta. begin három napot tölt az amerikai fővárosban, és két alkalommal találkozik Reagan elnökkel.

Amerikai körökben értésre adták: valószínűtlen, hogy begin le tudná beszélni Reagan elnököt az AWACS radarrepülőgépek szaúd-arábiába szállításáról, bár az elnök természetesen „figyelmesen meghallgatja”, izrael ellenvetéseit.

- Washington biztosítani fogja Izraelt és Begin miniszterelnököt arról, hogy az Egyesült Államok fenn kívánja tartani vezető szerepét a világban - így foglalta össze a Fehér Ház képviselője Reagan várható mondanivalóját. a közel-keleti amerikai érdekek aláhúzása mellett hangsúlyozta, hogy Washington támogatja a Camp David-i rendezési folyamatot.

A Begin érkezését megelőző híresztelések közül a Fehér Ház cáfolta azt, hogy az Egyesült Államok felderítő műholdat készítené Izrael rendelkezésére bocsátani, vagy közös hadgyakorlatot tervezne Izrael területén. általánosságban „a kapcsolatok erősítéséről”, beszélt. más amerikai hivatalos források szerint jelen esetben az amerikai-izraeli katonai és hírszerzési együttműködés szorosabbra fűzéséről van szó.

br/zsa pl pk

20.40 080981 1355

Nm

-.-

sk0072 4 230 mtik2015

nemzeti ünnep - ünnepi nagygyűlés /1.rész/

szófia, 1981. szeptember 8. /mti/ - ünnepi nagygyűlésen emlékeztek meg kedden este szófiában a szocialista forradalom győzelmének 37. évfordulójáról. az elnökségben todor zsivkovval, a bkp kb főtitkárával, a bolgár államtanács elnökével az élen ott voltak a párt és az állam, a társadalmi és a tömegszervezetek vezetői, a bolgár néphadsereg képviselői, a munkásmozgalom veteránjai.

- sztanko todorovnak, a bkp kb politikai bizottsága tagjának, a bolgár nemzetgyűlés elnökének megnyitója után ognjan dojnov, a bkp kb politikai bizottságának tagja, a kb titkára mondott ünnepi beszédet.

- hangsúlyozta, hogy a bolgár népköztársaság a szocialista világközösség egyenjogú tagja, nagy nemzetközi tekintélynek örvend, megbízható szövetségesei és hű barátai vannak.

nemzetközi kérdésekről szólva rámutatott, hogy a bonyolult, ellentmondásos nemzetközi helyzetben a bolgár népköztársaság minden erőfeszítésével a szocialista közösség erejét és összeforrottságát, a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom egységét szilárdítja, hozzájárul az egyetemes béke megőrzéséhez és megszilárdításához, az enyhülés továbbfejlesztéséhez.

- bulgária internacionalista politikájához hiven szüntelenül azon fáradozik, hogy bővítse és elmélyítse barátságát és együttműködését a szocialista közösség országaival, hozzájáruljon a varsói szerződés szervezetének megerősítéséhez, a kgst fejlődéséhez.

- balkáni politikájával a bolgár népköztársaság arra mutat példát, hogyan kell következetesen megvalósítani a tartós béke és együttműködés politikáját, hogyan kell a gyakorlatba átültetni a helsinki záródokumentumban foglaltakat. /folyt./

ék/zsa pl pk

20.45 080981 1713

Nur

sk0073 4 230 mtik2016

nemzeti ünnep - ünnepi nagygyűlés /2.rész/

a továbbiakban ognjan dojnov rámutatott, hogy az utóbbi időben az enyhülést komoly veszély fenyegeti. az amerikai imperializmus legagresszívabb körei, egyes nyugat-európai országok és pekingi cinkosai fokozták a fegyverkezési hajszát, konfrontációra törekszenek a szocialista országokkal és a nemzeti-felszabadító erőkkel, le akarják rombolni az enyhülés alapjait.

- az egyesült államoknak és nato-szövetségeseinek az eurórakéták telepítésével kapcsolatos előkészületei, valamint a neutronfegyver tömeggyártásáról hozott amerikai döntés újabb fenyegetést jelent az európai és az egyetemes békére és biztonságra.

- a bolgár népköztársaság a jövőben is szolidáris marad az imperializmus és a neokolonializmus ellen, a nemzeti függetlenségért, a demokráciáért és a társadalmi haladásért harcoló népekkel, köziük a közel- és a közép-keleti, a dél-afrikai és a latin-amerikai országokkal és népekkel - hangoztatta ünnepi beszédében ognjan dojnov.

ék/zsa pl pk

20.46 080981 1029

-.-

sk0074 4 230 mtik2017

guatemala—nagy-britannia

London, 1981. szeptember 8. /afp/ - a brit kormány sajnálatát fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy guatemala a két ország közötti konzuli kapcsolatok megszakítása mellett döntött - közölte kedden a külügyminisztérium szóvivője. utalt rá, hogy a brit kormány érintkezésben marad a guatemalai hatóságokkal, és hogy a konzuli kapcsolatok megszakítását ideiglenesnek tekinti. egyidejűleg értesre adta, hogy kész folytatni erőfeszítéseit a guatemala és nagy-britannia között belize kapcsán keletkezett nézeteltérés rendezésére.

a guatemalai brit konzulátus öt tagja szeptember 14-ig hagyja el az országot, és anglia érdekeit ezentul svájc fogja képviselni.

m

guatemala 1963-ban szakította meg diplomáciai kapcsolatait angliával, és a két ország ezután csak konzuli szinten tartott kapcsolatokat. guatemala megtagadta belize, a volt brit-honduras, anglia utolsó amerikai gyarmata kilátásba helyezett függetlenségének elismerését.

wr pl pk

20.49 080981 0992

-.-

sk0075 4 230 mtik2018

ciprus

nicosia, 1981. szeptember 8. /tanjug/- újra holtpontra jutottak a két ciprusi közösség tárgyalásai. a török közösség elmúlt heti javaslatát a nicosiai kormány teljességgel elfogadhatatlannak minősítette.

kedden athénban rolandisz ciprusi külügyminiszter görög vezetőkkel tárgyalt. a hét végén new yorkban a ciprusi diplomácia vezetője találkozik az el nem kötelezett országok képviselőivel és waldheim ensz-főtítkárral. rolandisz kijelentette: hivatalosan kérni fogja az el nem kötelezett országokat, hogy segítsenek a ciprusi válság megoldásában.

a közös piac országai is igyekeznek közvetíteni az összes érdekelt fél, így görögország és törökország bevonásával. bár nicosiában tartanak attól, hogy carrington brit, genschert nyugatnémet és cheysson francia külügyminiszter küldetése főleg a nato-érdekeket veszi figyelembe, mivel a ciprusi válság, valamint athén és ankara ellentéte az atlanti szövetség déli szárnyát gyengíti - elfogadják a közvetítési kísérletet.

gl pl pk

20.52 080981 1022

Nw

-.-

sk0076 4 230 mtik2019

jksz-okp közlemény

belgrád, 1981. szeptember 8. /mti/ - „a jksz és az okp küldöttségeinek belgrádi véleménycseréje megerősítette, hogy a két párt az összes érintett kérdésben azonos, vagy egymáshoz igen közel álló nézetet vall, - állapította meg az a közös közlemény, amelyet belgrádban kedden délután adtak ki a jksz lazár mojszov, a kb elnökség elnöke és az olasz kp enrico berlinger, a párt főtitkára vezette küldöttségek tárgyalásáról.

a felek kölcsönös megalégedésüket fejezték ki, hogy a két párt kapcsolatai sikeresen fejlődnek, s hangsúlyozták készségüket azok további bővítésére.

nagy nyugtalansággal szóltak a nemzetközi helyzet súlyosbodásáról, s úgy vélekedtek, hogy az enyhülés válságba jutott. a korábbi háborus tüzfészek mellett újabbak is létrejöttek. a fejlődő országok helyzete tovább romlott. mindez komolyan veszélyezteti a világ békéjét. ilyen helyzetben nagy szükség van arra, hogy az összes demokratikus és haladó erő fokozza erőfeszítéseit a nemzetközi politikai és gazdasági kapcsolatok demokratizálásáért, a problémák rendezéséért, a tartós béke biztosításáért. aláhúzták, hogy az enyhülési politikának, a békés egymás mellett élésnek nincs alternatívája.

ujból megerősítették a két párt ama véleményét, hogy a kommunista és munkáspártok, a haladó és demokratikus erők együttműködésének a függetlenség, az egyenjogúság és a be nem avatkozás elveinek teljes tiszteletben tartásán kell alapulnia. hangoztatták: „minden párt saját munkásosztálya és népe előtt felelős, s elidegeníthetetlen joga, hogy szabadon és önállóan válassza meg a társadalmi haladásért és a szocializmusért folytatott harcának tartalmát és formáját,„

már/zsa pl pk

20.55 080981 1702

Nm

sk0077 4 230 mtik2020

bydgoszcz

varsó, 1981. szeptember 8. /mti/ - kedden a lengyel hírszolgálat újabb incidensről számolt be, amely előző este történt bydgoszczban. mintegy nyolcszáz - jórészt ittas - személy gyűlt össze a helyi fogház körül, ahol a múlt hét végén börtönlázadás volt. amikor a helyi püspök megpróbálta távozásra rábeszélni őket, válaszul szitkozódó megjegyzéseket kapott. később mintegy száz garázda kövekkel dobálta meg a börtön, az ügyészség és a vajdasági bíróság épületét biztosító rendőröket és katonákat. nyolc rendőr megsérült, közülük egyet kórházba kellett vinni. az incidens nyomán közbelépő rendfenntartó erők végülis szétoszlatták a garázdákat, a hangadókat őrizetbe vették, s közülük három ellen kedden a bydgoszczi bíróság gyorsított eljárás keretében néhány hónapos szabadságvesztésről, illetve pénzbírságról szóló ítéletet hozott.

közben a rendőrség országos akció keretében folytatja a kutatást a börtönlázadás során megszökött elítéltek után. végleges adatok szerint - közölte kedden a varsói televízió - összesen 188 fogoly szökött meg, köztük több olyan személy, akit gyilkosság, illetve rablótámadás miatt ítélték el. kedd estig - a lakosság közreműködésével - 94-et sikerült elfogni.

kn/zsa pk

21.14 080981 1239

-.-

sk0078 4 230 mtik2021

varsói tanácskozások

kelemen istván, az mti tudósítója jelenti:

varsó, 1981. szeptember 8. /mti/ - varsóban kétnapos tanácskozást tartottak a lengyel egyesült munkáspárt mezőgazdasági, élelmiszer- és erdőgazdasági ügyekkel foglalkozó vajdasági titkárai. a résztvevők tanulmányozták a mezőgazdaság és az élelmiszergazdaság fejlesztésének terveit, s áttekintették a falusi pártmunka fő feladatait a kilencedik kongresszus határozatainak megvalósítása érdekében.

ugyanosak varsóban a lemp központi bizottsága nemrég tartott harmadik plénumának határozataiból eredő feladatokról tárgyalt a lengyel minisztertanács. mindenekeelőtt a gazdasági reformról, az azzal kapcsolatos tájékoztató munkáról volt szó.

Nm

a kormány ezenkívül úgy határozott, hogy november 1-vel felemelik a legalacsonyabb nyugdíjakat, a mezőgazdaságban pedig a legalacsonyabb juttatásokat. a kormány tájékoztatót hallgatott meg azokról az esetekről, amelyek során az utóbbi időben önkényes földfoglalásokra került sor néhány állami gazdaság és mezőgazdasági termelészövetkezet területén. a minisztertanács közölte, hogy az ilyen megnyilvánulások ellen határozottan fel fognak lépni, ugyanakkor kötelezte a vajdasági tanácselnököket, hogy érdemben tanulmányozzák az egyéni parasztok földvásárlással kapcsolatos igényeit.

kn/zsa pk

21.17 080981 1330

-.-

sk0079 4 800 mtik2023

mai külpolitikai híreink tartalomjegyzéke sk0001-sk0028-ig

1981. szeptember 8. /mti/

sk0001 várható események

sk0002 rövid hírek

London: buchetta

helsinki: dél-koreai-finn

bukarest: horváth béla

sk0003 mies

sk0004 schmidt rómban

sk0005 jkp-nyilatkozat /1.rész./

sk0006 jkp-nyilatkozat /2.rész./

sk0007 guetamala—nagy-britannia - kapcsolatok /1.rész./

sk0008 guetamala—nagy-britannia - kapcsolatok /2.rész./

sk0009 egyiptomi letartóztatások - pravda

sk0010 labor day /1.rész./

sk0011 labor day /2.rész./

sk0012 rövid hírek

belfast: merénylet

uj-delhi: szikh tüntetés

san diego: karambol a reülőgépanyahajón

sk0013 mexikó - új baloldali párt

sk0014 latin-amerikai értelmiségi találkozó

sk0015 mitterand-nyilatkozat /1.rész./

sk0016 mitterand-nyilatkozat /2.rész./

sk0017 nicaragua - ellenforradalmi előkészületek

Nur

sk0018 új kormány boliviában
 sk0019 angola - sebesültek
 sk0020 franciaország - irán /részben szerk.táj./
 sk0021 szenátorok - schmidt
 sk0022 bulgária - ünnep előtt
 sk0023 portillo salvadorról
 sk0024 román kormány
 sk0025 salvadori összefoglaló
 sk0026 afgán külügyminiszter
 sk0027 közel-keleti hírek
 sk0028 afganisztán - behívások
 zsa
 21.39 080981 1350

-.-

sk0080 4 800 mtik2024

mai külpolitikai híreink tartalomjegyzéke sk0029-sk0055-ig
 1981. szeptember 8. /mti/
 sk0029 rövid hírek

havanna: nicolas guillén - kitüntetése
 managua: francia parlamenti delegáció
 új-delhi: áradások
 mérida: menekültek haitiből
 london: sztrájk

sk0030 legkevésbé fejlett országok
 sk0031 angola - „szovjet jelenlét,„ /szerk.táj./
 sk0032 vietnam - üdvözlések
 sk0033 „szolidaritás,„ - kongresszus
 sk0034 szadat - nyugati visszhang
 sk0035 nyugat-81 - honvédelmi miniszterek
 sk0036 bolgár évforduló - szovjet üdvözlés
 sk0037 ismeretterjesztő társulat - sajtóértekezlet /1.rész./
 sk0038 ismeretterjesztő társulat - sajtóértekezlet /2.rész./
 sk0039 portugália - nato
 sk0040 spanyolország - nato - carrillo /1.rész./ /részben szerk.táj./
 sk0041 nato-belépés - carrillo /szerk. táj./ /2. rész/
 sk0042 rövid hírek
 belgrád: berlinguer
 ankara: al-szabah
 új-delhi: didier ratsiraka
 bécs: bírósági tárgyalás
 moszkva: arhipov - to huu

Nm

sk0043 francia nemzetgyűlés /1.rész./
 sk0044 francia nemzetgyűlés /2.rész./
 sk0045 moszkvai könyvkiállítás - befejezés /1.rész./
 sk0046 moszkvai könyvkiállítás vége /2.rész./
 sk0047 a „szolidaritás„ munkastilusa, céljai /1.rész./
 sk0048 a „szolidaritás„ munkastilusa, céljai /2.rész./
 sk0049 nyugat-81 hadgyakorlat
 sk0050 husák-kadhafi-pohárköszöntők
 sk0051 brezsnyev - visszhang
 sk0052 usa—india
 sk0053 „szolidaritás„ - taszsz
 sk0054 sziad barre - nyilatkozat
 sk0055 yukava - nekrológ
 zsa
 21.39 080981 1702

-.-

sk0081 4 800 mtik2025

mai külpolitikai híreink tartalomjegyzéke sk0056-sk0081-ig
 1981. szeptember 8. /mti/

sk0056 egyiptom - tisztogatási kampány
 sk0057 labor day
 sk0058 szudán
 sk0059 közel-keleti hírek - 2.
 sk0060 „szolidaritás„-kongresszus - 2.
 sk0061 rövid hírek
 peking: hasszan ali pekingben
 brüsszel: ocean safari 81
 johannesburg: dél-afrikai szakszervezeti képviselők
 pireusz: görög kikötősztrájk
 sk0062 angola - tömeggyűlés
 sk0063 iráni helyzetkép
 sk0064 mitterrand—fahd
 sk0065 buckley pakisztánban
 sk0066 szovjet jegyzék spanyolországhoz /1.rész./
 sk0067 szovjet jegyzék spanyolországhoz /2.rész./
 sk0068 neutronfegyver - japán-nszk
 sk0069 szovjet memorandum - spanyol negatív reakció
 sk0070 brit szakszervezeti kongresszus
 sk0071 begin
 sk0072 nemzeti ünnep - ünnepi nagygyűlés /1.rész./
 sk0073 nemzeti ünnep - ünnepi nagygyűlés /2. rész/

Nm

sk0074 guatemala—nagy-britannia
sk0075 ciprus
sk0076 jksz-okp közlemény
sk0077 újabb incidens bydgoszczban
sk0078 varsói tanácskozások
sk0079 tartalomjegyzék 1.
sk0080 tartalomjegyzék 2.
sk0081 tartalomjegyzék 3.
zsa pk

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében:
főszerkesztő: köves tibor
szerkesztette: helta andrás
németh gyula
patak károly

- v é g e -

21.41

080981 1510

Nur

--